Anul al 21-lea Duminecă 6/19 Octomvrie 1913 Nr. 41

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminecă.
Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiiu.

INSERATE:
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Conducătorii Românilor și „împăcarea“.

Intr'un număr al foii noastre de acum câteva săptămâni am spus, că deputatul sas, dl Dr. Rudolf Schuller, a publicat un articol în foaia jidovească (scrisă nemțește) „Pester Lloyd“ din Budapesta. In acel articol spunea deputatul sas, că ar fi bine poate, ca Românii să ajungă la o înțelegere cu Maghiarii cam în aceeaș formă, cum au ajuns Sașii cu Maghiarii. Se înțelege, că aceasta nu se poate între Români și Maghiari, deoarece noi suntem în țara aceasta peste trei milioane de cetățeni, pe când Sașii sunt numai o mână de oameni. Ei se pot mulțumì cu ceva privilegii, pe cari apoi puternicii de azi li le pot luà când vor vrea. Noi vrem însă drepturi, pe baza cărora să putem trăì aici ca Români pentru totdeauna.

Deputatul Schuller s'a adresat mai multor conducători ai poporului nostru, pe cari i-a rugat, ca să-și spună părerile lor în afacerea cu împăcarea dintre Români și Maghiari.

Aceste păreri ale fruntașilor nostri, deputatul sas le-a trimis spre publicare tot în „Pester Lloyd“, unde s'au și tipărit la loc de frunte în numărul dela 10 Octomvrie n. 1913. Ba foaia numită face și observarea, că deși unele păreri sunt foarte radicale (adecă se cere foarte mult), totuși altele cuprind material prețios pentru a formà o bază, în urma căreia să se poată încheià o pace.

Cetind rândurile, ce le-a pus „Pester Lloyd“ în fruntea părerilor scrise de fruntașii nostri, îți vine într'adevăr a crede, că: „Uite aceștia se cuminț̦esc și văd, că un popor de milioane nu se poate nimicì și să i-se iee limba, — ci o să-i recunoască drepturile ce i-se cuvin. Azi-mâne o să ajungem la pace“.

Lucrul nu e însă așà. Conducătorii nostri au arătat destul de lămurit, că între Ungurii de azi nu este nici unul cu destulă tărie și pricepere, ca să înțeleagă marea însemnătate a delăturării neînțelegerilor dintre Români și Maghiari, fiindcă aceasta o pretinde bunăstarea monarhiei. Iar foaia jidovească (care e scrisă nemțește mai mult pentru informarea străinătății) bate coarda când în dreapta, când în stânga. Așa a făcut în trecut și așa va face și în viitor. Acum a publicat părerile conducătorilor Românilor, cărora le-a dat câteva vorbe bune. Apoi ca mâne va publicà — ca și în trecut — cine știe ce articol plin de șovinism, din peana vr'unui înfuriat, în fața căruia tot ce nu-i unguresc, n'are nici dreptul la viață. In fruntea sau dacă nu la sfârșitul acelui articol „Pester Lloyd“ va pune de sigur iarăș vorbele ei de părtinire pentru șovinismul maghiar.

In cele următoare dăm, pe scurt, cele scrise de fruntașii nostri deputatului sas Schuller, care a publicat scrisorile lor în „Pester Lloyd“. Iată ce zice

Dl **Dr. Ioan Vaida**: Declară, că el nu se ocupă cu politica, de aceea celece spune sunt a se considerà numai ca părerile lui private. Zice, că cultura națională a Românilor își are izvorul în Ardeal. Nerespectarea legii de naționalități a întărit bănuelile poporului român, iar prăpastia dintre el și guvernul ungar se face tot mai mare. Politica falșe a guvernelor ungare a mărit mereu nemulțumirea Românilor, cari apoi la 1892 au plecat cu memorandul la Viena. Asta au făcut-o conducătorii Românilor îndemnați de popor, iar nici decât la oarecari îndemnuri venite din România. Românii din Ungaria își zic, că într'un stat cu mai multe naționalități nu se poate, ca puterea de stat să fie numai în mânile unei naționalități, desconsiderând cu totul pe celelalte popoare. Dacă consfătuirile de pace dintre conducătorii Românilor și guvern n'au dus la nici o înțelegere, — cauza este de a se înțelege așà, că Românii n'au încredere în vorbele guvernanților nostri.

Dl asesor și vicepreședintele partidului **Nicolae Ivan** declară, că el nu se va ocupà cu partea strâns politică a acestei chestiuni (afaceri). Asta o lasă în sarcina acelor membri ai partidului, cari se ocupă în primul rând cu politica (adecă deputații români). Dar vrea să lămurească un lucru. *Noi nu nădăjduim la favoruri personale dela nimenea.* Suntem mulțumiți numai atunci, dacă guvernul va fi în privința politică, culturală și economică și se va îngrijì de înaintarea noastră, ca cetățeni buni ai acestei patrii, întocmai așa cum o face aceasta față de ceialalți cetățeni ai statului. Ar fi timpul, ca *să se execute* (împlinească) *legea de naționalități*, dacă și nu în întregime, dar cel puțin să fie recunoscută limba română ca egal îndreptățită în comune și la comitat. Ca o urmare a recunoașterii legii de naționalități, va trebuì să se deà putința elevilor români, de-a fi învățați în limba lor maternă nu numai în școalele poporale, ci în mod potrivit și în gimnazii și la universitate, unde să fie numiți astfel de profesori, cari cunosc cum se cade limba și literatura română, iar nu de aceia, cari au făcut politică plăcută guvernelor. *Politica trebue scoasă din școală, altcum se dejoșește învățământul, dacă acesta ajunge în slujba politicei.* Școala poporală trebue să fie eliberată de cătușele legii lui Aponi și să se introducă din nou legea dela 1868 a baronului Eötvös. Invățarea religiei să se facă la toate școalele numai în limba românească. Nu suntem dușmani ai limbii oficioase a statului, dar cunoștința ei e de lipsă numai pentru ceice învață carte mai multă. Silirea cu învățarea acestei limbi în școalele poporale a dat semne foarte triste și avem cele mai mari plângeri în privința asta. Legea lui Aponi ne-au închis școlile, alt bine nu ne-a făcut. Iar în locul lor s'au ridicat școli ungurești. *In comitatul Hunedoarei au fost închise de pildă 80 de școli, fără ca guvernul să fi ridicat altele în loc, iar la cele ce erau n'a vrut să le deà ajutor.* Astfel de stări contribuesc la sălbătăcirea cetățenilor țării, ceeace e păgubitor și pentru stat. Guvernul ar trebuì să sprijinească și gimnaziile românești, cum sprijinește de pildă pe cele săsești.

In privința *stării economice* lucrurile merg și mai rău. E drept, că unii Români au cumpărat pământ de pe la domni de Ungur, dar acest pământ ei l'au plătit cu bani agonisiți în cinste, — parte mare în America, — precum și prin împrumuturi, ce multe nu sunt încă plătite. Acești oameni harnici nu trebuesc batjocoriți, luându-li-se în nume de rău sîrguința lor, ci din contră statul ar trebuì ca încă să-i ajute a se ridicà în bunăstare. Dar domnii, cari vorbesc de cine știe ce bunăstare a Românilor, poftească și călătorească odată din comună în comună prin Vidra, Albac, Mogoș, Ponor, apoi dela Zlatna până la Brad și Baia de Criș, dela Măgura și Mărișel până la Cluj. Prin toate aceste locuri nu vor vedeà decât o adevărată mizerie, pentru a cărei delăturare ar trebuì luate cele mai întinse măsuri de ajutorare. Locuitorii din Munți n'au aproape nici ce mâncà, fiindcă ei n'au mijloace de câștig. Sunt lipsiți de dreptul de pășunat și de dreptul de lemnărit, ce-l aveau mai nainte. Din cauza asta bieții oameni se află într'o stare desperată, fiind siliți azi-mâne a luà bâta de cerșitor sau a emigrà. De unde să jertfească acești oameni ceva pentru ridicarea lor în cultură? De unde să plătească dările de tot felul? Va recunoaște oricine că asta e cu neputință! — Când statul face colonizări, ar trebuì ca să se cugete la acești bieți oameni, iar nu la Ciangăi, cărora desigur le merge mai bine ca acestor Români din Munții-Apuseni.

Dacă contele Tisa vreà să schimbe stările mai înspre bine, între Români și Maghiari, atunci să țină seamă de toate acestea și să le delăture. Atunci pacea va veni dela sine. *Noi vrem de mult să avem pace, noi o dorim de mult, dar guvernul trebue să deà dovezi, că el încă dorește pacea.* Cultura și bunăstarea sunt primele condiții pentru noi. *Cu prefecți* (comiți supremi) *și cu deputați, de cari stau acum în partidul guvernului* (Mangra, Szegeszku, Kron-

kán etc. *Red.) nu ni s'a ajutat nimica; prăpastia se face tot mai adâncă, suferinţele tot mai mari, iar apropierea tot mai grea.*

Noi suntem încunjuraţi de Slavi şi suntem siliţi a ne ajută unul pe altul. Cine nu voeşte să recunoască aceasta, acela nu-i bărbat de stat şi nu-i iertat să poarte frânele ţării în timpuri atât de grele.

Dl deputat **Dr. Alexandru Vaida-Voevod** zice, că Românii n'au urmărit nici când altceva, decât o convieţuire cum se cade a tuturor popoarelor, cari locuesc în această ţară. — Lucrul e doar foarte simplu: sau o convieţuire cum se cade cu Maghiarii sau iredentism (adecă desfacerea de monarhie). — Suntem însă cu mult mai trezi în cugetare şi cumpănim cu mult mai rece sorţile viitorului, decât să putem fi iredentişti.

Neamul românesc, socotind Românii de peste tot locul, poate trăi şi sperà să trăiască, numai ţinând seamă, că monarhia austro-ungară e destul de tare pentru a puteà delătură neajunsurile lăuntrice, precum şi pericolele, ce ar ameninţà monarhia dinafară.

Până când noi, conducătorii, cari purtăm soartea poporului nostru, mai avem înrîurire asupra lui, iar poporul mai ascultă de vorbele noastre, vom fi totdeauna în contra unei străbateri a iredentismului în sînul Românilor. Noi avem încă speranţa, că chiar în urma luptei noastre contra politicei şoviniste, se vor ivì şi între Maghiari bărbaţi cuminţi şi energici (cu voinţă tare), cari singuri vor căutà căile de împăcare cu naţionalităţile şi în primul rând cu Românii.

Părerea deputatului Schuller nu e bună. La Saşi lucrurile stau cu totul altmintrelea, de aceea politica Saşilor nu pot să o urmeze Românii.

Contele Tisa e un om cu voinţă tare şi poate a ajuns la părerea, că pentru binele naţiunii lui e de lipsă pacea cu Românii. Dar nici el nu are curajul de lipsă pentru o deslegare cinstită a stării naţionalităţilor. Chiar din cauza aceasta s'a apucat să zădărnicească cu totul gândul de împăcare, *prin aceea că vreà să-şi câştige oameni, pe cari nu vreau să-i mai numesc aici.* Cel mai tare trebue să facă începutul, ca cel mai slab să nu se simtă înjosit în caz de neizbândă.

Dl **Dr. Iuliu Maniu** declară, că a cetit cu interes articolul deputatului Schuller, dar îi pare rău, că nu se poate ocupà mai pe larg cu această afacere. Ii pare rău, că puternicii de azi nu vreau să recunoască, cumcă deslegarea stării Românilor e nu numai de lipsă, ci chiar arzătoare! Fiecare pas al guvernului dovedeşte însă, că nu vrea pace. Ci din contră, după fiecare urmă a guvernului se vede ţânta, ca prin un şovinism rău în purtarea faţă de naţionalităţi să-şi câştige vaza perdută la Unguri în urma altor greşeli făcute şi cu partidele ungureşti. Intre astfel de împrejurări, declaraţiile făcute cu privire la regularea afacerei naţionalităţilor au puţină însemnătate. Aceste declaraţii nu pot să ne înşele pe noi, cari în privinţa aceasta avem oarecare experienţă (cunoaştem lucrurile din păţite).

Interesele generale (lucrurile mai mari) vor suferì din cauza, că în Ungaria stăm încă în zodia luptelor şi hărţuielilor lăuntrice. E dureros, dar se pare, că guvernul vrea totuşi, ca afacerea naţionalităţilor să rămână încurcată, — sau apoi el n'are curajul a se întrepune pentru o deslegare, care să ne mulţumească şi pe noi. *Intre astfel de împrejurări, când pe noi ne aşteaptă lupte grele şi mari, nu ne aflăm în stare de a atinge alte coarde şi a ne gândì mult asupra condiţiilor de pace.* Dl Maniu spune apoi, că trage la îndoială adevărata dorinţă a lui Tisa pentru a ne mulţumì pe noi. Ba îi lipseşte (lui Tisa) şi putinţa de a încheià o pace cum se cade, fiindcă el are prea mulţi contrari chiar şi între partidele ungureşti. De încheiere aminteşte, că nu consimte cu cele spuse de deputatul sas, dar totuşi articolul lui îl află într'atâta de folos, că contribue puţin la lămurirea unor păreri.

Dl **Dr. Teodor Mihali,** deputat dietal şi preşedintele clubului deputaţilor români, zice între altele: Nu pot să retac convingerea (părerea), că noi bărbaţii politici ai naţionalităţilor, oricât de drepţi să fim, nu vom puteà îndrumà pe calea cea bună lumea maghiară, care e cuprinsă de şovinism. Ea rămâne surdă la orice vorbe, fie cât de limpezi. *Şovinismul aleargă pe un drum periculos pentru ţară, având în vedere ţânta fără rost, de a contopì naţionalităţile în rasa maghiară.*

Aceasta o dovedesc lămurit declaraţiile zilnice ale bărbaţilor maghiari şi gazetele lor. Cei mai mulţi dintre bărbaţii politici, cari se schimbă la guvern: *recunosc între patru ochi îndreptăţirea plângerilor naţiunilor nemaghiare,* dar *nici unul nu încearcă să le delăture,* căci se tem de lumea lor maghiară, care e însă condusă tot de ei, cei dela putere.

Iar în faţa lumei publice maghiare şoviniste stă lumea publică a naţionalităţilor. Şi noi suntem locuitorii băştinaşi ai acestei ţări, şi noi voim aici să trăim şi să murim, — dar naţionalitatea noastră moştenită dela străbunii nostri, limba noastră, credinţa noastră nu ni le dăm, ci aceste bunuri le apărăm chiar şi cu viaţa noastră. E deci lămurit, că aci stau faţă în faţă două păreri contrare, una mai mare ca ceealaltă.

Dacă considerăm, că binele şi tăria acestei ţări, bunăstarea şi cultura cetăţenilor atârnă dela împăcarea acestor două păreri contrare, — vom puteà mai uşor înţelege cât de mare e datoria şi răspunderea guvernului ungar, a cărui cea mai mare datorie ar fi să ducă ţara şi popoarele ei pe drumul înaintării şi ar trebuì să facă bunăînţelegere şi o conlucrare cum se cade între toate popoarele acestei patrii.

Dar întreb, că unde sunt azi bărbaţi politici unguri, cari să lămurească această cauză atât de însemnată pentru viitorul ţării?

Dacă sunt sau se vor ivì în viitor astfel de bărbaţi, cari vor aveà dorinţa şi putinţa de-a introduce în ţară libertate, egalitate şi frăţietate adevărată pe seama tuturor naţionalităţilor, — atunci ne vom bucurà cu toţii. Dacă nu sunt şi nu se vor ivì nici în viitorul apropiat astfel de bărbaţi, atunci ţara va trebuì să tânjească mai departe în această stare nenorocită şi desperată.

Dela comitetul naţional.

— Ştire oficioasă. —

Comitetul central al partidului naţional român s'a întrunit în 11 şi 12 Octomvrie n., sub prezidenţia dlui George Pop de Băseşti. Au luat parte aproape toţi membrii comitetului. In cele două şedinţe, ce s'au ţinut, au avut loc discuţiuni asupra stării politice peste tot, precum şi asupra mijloacelor şi programului de lucru în viitorul cel mai apropiat.

S'a constatat, că starea politică sub guvernul de acum e tot aceeaş ca mai nainte. Asuprirea se continuă mereu ca şi în trecut, când comitetul a fost silit a arătà şi a face opoziţia cea mai hotărîtă.

In scopul de a arătà nemulţumirea poporului românesc şi a dovedì cererile noastre în faţa politicei de acum a statului, s'a hotărît *publicarea unui memoriu* informativ (un fel de carte) pentru lumea mare, asupra nelegiuirilor, ce le îndurăm pe toate căile. De asemenea *s'au luat măsuri pentru ţinerea mai multor adunări poporale,* apoi pentru *desăvârşirea organizării partidului,* precum şi mai ales pentru *îndeplinirea lucrărilor cu privire la stabilirea listelor electorale* în baza legii celei noui. S'a mai hotărît şi *angajarea unei puteri de muncă,* care va stà numai în serviciul partidului.

Comitetul a luat la cunoştinţă mulţumitoare activitatea parlamentară (munca în dietă) a deputaţilor nostri naţionali şi i-a împuternicit, ca la proiectele (planurile) de legi, ce vor urmà în dietă, să apere cu toată tăria punctul de vedere al partidului naţional.

In faţa svonurilor răspândite în mod răutăcios despre aşa numitele consfătuiri cu conducătorii politici ai statului (adecă cu guvernul lui Tisa), — comitetul constată, că dela zădărnicirea consfătuirilor din iarna trecută, între acest comitet şi între guvernul ţării, nu au mai avut loc absolut nici un fel de consfătuiri. Comitetul naţional însă, de sine înţeles, se simte dator a discutà (vorbì) cu oricare factor decisiv (persoană hotărîtoare) în viaţa politică a statului nostru, asupra condiţiilor de existenţă (viaţă) naţională şi înaintare culturală şi economică a neamului nostru. Totodată va aveà să arete acestora, cu orice prilej, adevărurile, pe cari se razimă politica partidului naţional român, *care e singur în drept de a conduce viaţa politică* a poporului românesc din Ungaria şi Transilvania.

Amănunte dela şedinţele comitetului naţional.

Despre decursul celor două şedinţe ale comitetului, mai publică organul oficios al partidului, „Românul“ din Arad, următoarele amănunte:

Şedinţele au fost prezidate de dl George Pop de Băseşti, iar protocolul l'a purtat secretarul general Dr. Vasile Lucaciu. Dintre membri au fost de faţă: Dr. Teodor Mihali, Emanuel Ungureanu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Stefan C. Pop, Vasile Damian, Dr. Nestor Oprean, Dr. Nicolae Şerban, Constantin Lucaciu, Dr. Aurel Cosma, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. Ioan Ciordaş, Dr. Aurel Lazar, Dr. Nicolae Vecerdea, Dr. Romul Boila, Dr. Iustin Marşieu, Dr. Romul Veliciu şi Vasile Goldiş.

La ordinea zilei au fost multe afaceri de cea mai mare însemnătate. Inainte de toate, secretarul general dl Dr. V. Lucaciu, a raportat asupra stării politice peste tot şi a ţinutei partidului nostru naţional în faţa acestei stări. Ştirea oficioasă, pe care o publicăm mai sus, arată hotărîrile comitetului în faţa stării politice a statului nostru. S'a constatat anume, că starea politică sub guvernul prezent este continuarea acelui fel de asuprire, faţă de care şi în trecut partidul naţional român a fost silit a face opoziţia (a fi contrar) cea mai hotărîtă. Este, deci, prea lămurit, că această opoziţie se va continuà.

In legătură cu aceasta **comitetul a hotărît facerea unui memoriu** pentru lămu-

rirea publicului din țara noastră și din străinătate. Pentru compunerea acestui memoriu (un fel de carte), dl Dr. Aurel Cosma a propus o comisie, care s'a ales astfel: Dr. Teodor Mihali, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Valer Moldovan și Vasile Goldiș. *Acest memoriu va fi publicat în toate limbile europene* și el va conține toate fărădelegile, ce se fac împotriva neamului românesc din partea guvernanților nostri de azi.

Adunări poporale. Pentru a se arătà adânca nemulțumire, de care este cuprins întreg poporul românesc din Ungaria și Transilvania, în fața nenumăratelor abuzuri ce se săvârșesc în contra lui, s'a hotărît ținerea mai multor adunări poporale. In timpul cel mai apropiat se vor ținea asemenea adunări în Arad, Sibiiu, Alba-Iulia, Brașov, Lugoj și în alte părți.

Inființarea unui birou central. Comitetul național a hotărît a se angajà la o muncă întinsă, pe deoparte pentru informarea continuă a străinătății despre încălcarea națiunii noastre din partea politicei guvernului ungar, pe de altă parte pentru lămurirea tot mai mare a păturilor de jos ale poporului nostru, care sufere această apăsare de atâtea amare veacuri. In vederea acestei munci, care trebue făcută zilnic, comitetul a hotărît să deà viață nouă biroului său central, cu sediul (locul) în Arad. In acest scop s'a hotărît *angajarea* (numirea) *unui funcționar* cu leafă și anume pus numai în slujba partidului.

Dare națională. Acum se va începe acea muncă adevărată și bine chibzuită, fără de care cele mai înțelepte hotărîri rămân fără viață. Bine înțeles, această muncă cere jertfe însemnate. In vederea lucrărilor, ce sunt a se face, o pildă bună au dat membrii comitetului național, cari au primit de bună voie asupra lor, că *vor da anual fiecare câte 60 de coroane* pentru acoperirea speselor biroului central. In temeiul acestei pilde frumoase a fruntașilor nostri, se va face apel la toți fii iubitori ai acestui neam, ca fiecare să-și deà obolul la munca, ce se începe pentru desrobirea neamului nostru, străbătând tot mai adânc în sufletele Românilor cunoștința adevărului: nu este mântuire fără de jertfă.

Activitatea parlamentară a deputaților. Comitetul a luat cu mulțumită la cunoștință activitatea (lucrarea) parlamentară a deputaților nostri naționali și i-a împuternicit să continue lupta lor în parlament în contra proiectelor de legi, cari toate sunt îndreptate în contra libertății și mai ales împotriva neamului nostru. Indată după începerea desbaterilor în dietă, va vorbì în numele deputaților naționaliști dl Dr. Teodor Mihali sau alt deputat de-ai nostri, care va arătà neîncrederea partidului național român față de guvern și Tisa.

In afacerea consfătuirilor de pace a raportat dl *Dr. Iuliu Maniu*, care a fost ascultat cu mare interes. Domniasa a spus, că în iarna trecută au avut loc consfătuiri între bărbații de încredere ai comitetului național (Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu și Dr. V. Braniște) și între contele Tisa, pe atunci președinte al dietei ungare. Din cele spuse de dl Maniu s'a văzut și constatat, că în iarna trecută contele Tisa le-a spus bărbaților conducători ai partidului nostru național dorința sa, de a stà de vorbă cu dânșii asupra stărilor noastre.

Se știe, că fruntașii nostri au adus la cunoștința comitetului național această dorință a contelui Tisa, iar *comitetul a ales din sînul său o comisie de 10 membri, cu însărcinarea să deà lui Tisa informațiile, pe cari le cere.* Această comisie de 10 a ales din sînul ei o delegație mai restrânsă, în persoanele dlor Mihali, Maniu și Braniște, *cari au avut mai multe întâlniri cu contele Tisa.* Delegația comitetului (cele 3 persoane) a înaintat lui Tisa *în scris* cererile noastre naționale, a căror împlinire ar puteà să aducă o împrietinire a poporului românesc din Ungaria și Transilvania cu politica guvernului. Contele Tisa de asemenea *și-a dat răspunsul în scris.* Dar acest răspuns a fost de așa, încât comisia de 10, când i s'a făcut cunoscut răspunsul lui Tisa, a constatat, că lipsește orice temeiu pentru continuarea discuțiilor (convorbirilor) cu Tisa, și astfel **consfătuirile au încetat fără nici o izbândă.**

De atunci comitetul național, ori bărbații lui de încredere n'au mai avut nici un fel de discuție, nici cu Tisa, care într'aceea a ajuns în fruntea guvernului, *nici cu alt bărbat politic ungar.*

Acesta este istoricul adevărat al așa numitelor consfătuiri, cari au adus cu sine atâtea svonuri, atât în presa străină, cât și în mijlocul publicului nostru românesc. Despre mersul consfătuirilor *delegații comitetului au făcut un foarte amănunțit protocol*, în care se cuprind și toate actele din cauză. Acest protocol, ca și întreg dosarul (documentele) afacerii, nu se poate încă publicà, ceeace va înțelege orice om, care știe ce va să zică asemenea discuții și consfătuiri. Toți membrii comitetului s'au putut însă convinge, că discuțiile cu contele Tisa au fost purtate din partea noastră cu destulă pricepere.

In preajma consfătuirilor (!), adecă astăiarnă, s'au fost răspândit tot felul de svonuri răutăcioase, unele chiar fanatice. Toate acestea sunt însă a se reduce la simplul fapt, că în cursul vremii unii dintre fruntașii nostri naționali *au avut convorbiri asupra afacerii noastre naționale, și că arhiereii români de asemenea au fost invitați să-și spună guvernului dorințele lor cu privire la afacerile bisericești și școlare. Arhiereii au făcut, ce li s'a cerut: au înaintat adrese la guvern, dar soarta acestor scrisori nu se cunoaște, ci starea lucrului este, că guvernul nici până în ziua de azi n'a hotărît mulțumitor pentru noi nici una dintre dorințele și cererile școlare.* Atât din partea guvernului Lukaci, cât și a guvernului Tisa **se aud vorbe dulci,** dar **faptele sunt cu atât mai amare.** Acesta e mersul, în care a ajuns afacerea cu împăcarea. Mai pe sus de orice îndoială e un lucru: *comitetul național de azi cu nimeni nu va încheià nici o înțelegere, care ar fi jignitoare dorințelor noastre naționale politice.*

Se poate prea ușor, că contele Tisa, acum prim-ministru, va voì să continue consfătuirile sale cu comitetul nostru național asupra condițiilor de împăciuire a poporului românesc. Aceasta e chiar datoria sa, ca unul care are răspunderea pentru fericirea și viitorul statului. Nu mai puțin comitetul național are datoria a vorbì cu orice persoană hotărîtoare în viața politică a statutului asupra condițiilor de viață națională a neamului nostru. Partidul național român poate să fie liniștit, că pentru astfel de împrejurări, delegații de mai nainte ai comitetului național s'au purtat atât de bine, încât nu putem aveà nici o temere de blam. Un Dr. Iuliu Maniu va știì totdeauna să apere interesele națiunii române față de orice diplomat, fie el chiar contele Tisa.

Orice discuții (convorbiri) ar urmà însă acum, în timpul apropiat ori mai târziu, — discuții, de cari noi nu ne temem, ci chiar le dorim, — *aceste discuții nu pot să împiedece continuarea luptei celei mai energice în contra guvernului păcătos al lui Tisa, care a început cel mai urît sistem de prigonire în contra vieții noastre naționale.* Va trebuì să luptăm cu toată puterea, pentruca la urmă să convingem (să dovedim) pe Tisa, ori pe altul, care va venì după vremuri, că monarhia austro-ungară are cea mai de căpetenie afacere a sa, deslegarea stării românești, și că *această deslegare nu se poate face decât pe temeiul egalei îndreptățiri, asigurându-i-se națiunii române de aici o viață națională și putința de a-și apărà interesele ei politice, culturale și economice.*

Alte afaceri, cari s'au mai discutat, au fost: de a se da presei (gazetelor) naționale îndrumările de lipsă pentru propaganda viitoare politică în interesul partidului național. S'au luat hotărîri și cu privire la internatele românești de pe lângă universitățile din Pesta și Cluj. — Afară de aceea, pe viitor comitetul național se va îngrijì, din cât poate, și va da îndemn și ajutor moral tuturor pornirilor românești, cari au de țântă ridicarea în cultură și bunăstare a poporului. — Pentru delăturarea unor neînțelegeri în sînul clubului comitatens român din comitatul Târnava-mică a fost exmis (trimis) din partea comitetului dl Dr. Aurel Vlad.

*

Din cele spuse până aci vedem, că comitetul național a desbătut de-aproape asupra la o mulțime de afaceri. S'au luat mai multe hotărîri însemnate, a căror îndeplinire credem, că se va înfăptuì în curând. Ne aflăm în preajma unei noue porniri, pe care o așteptăm și salutăm cu dragoste.

De asemenea ne îmbucură faptul, că comitetul a dat lămuriri *mai amănunțite* asupra celor desbătute, — ceeace până acum nu s'a făcut în *aceeaș* măsuri, — iar cu privire la *consfătuirile de pace* încă se cunoaște mai deaproape mersul afacerei. Că bărbații, cari sunt puși la conducerea partidului nostru național, vor apărà interesele poporului românesc, o credeam cu toții și până acum. Dar, în urma împrejurărilor, prin cari trecem, a fost timpul ca să se dee unele lămuriri, fie și numai generale, asupra acestei afaceri. Iar comitetul a înțeles acest lucru, astfel că mulți, cari în săptămânile trecute, ne cereau lămuriri, dacă vor cetì foaia de azi o să afle multe din celece doriau să știe.

Numai un lucru nu vor aflà: Cum stau și ce zic vlădicii nostri față de acestea? Ei ce fac?

Aceste întrebări, se înțelege, că sunt la loc. Dar se vede, că arhiereii nostri „au pus tăcerea peștelui". Numai să le prindă bine asta, altcum răul ei o să-l tragă la vreme! Atunci vor trebuì să răspundă: De ce au zis cutărui ziar bisericesc să nu scrie nimic, iar cutărui preot sau mirean să nu răspundă la nici o învinuire, nici să publice ceva în gazete, ci *să tacă?* Doar și tăcerea are rost numai până la un loc!

De ce nu ne spun vlădicii nostri: Susțin și ei toate cererile partidului național sau ba?

„Jos Austria perfidă!“

In numărul trecut am dat o parte a articolului, pe care l'a publicat dl deputat *Dr. Alexandru Vaida-Voevod* în revista germană „Oesterreichische Rundschau“. In cele următoare lăsăm să urmeze sfârșitul acelui articol, în care se mai spune, între altele:

„Vorbirile, protestele și rugările noastre sună zadarnic în pustietatea dietei ungare. Aceasta a recunoscut-o chiar și fostul ministru-președinte Lukaci în ședința dietei dela 30 Nov. 1912, când mi-a răspuns la o vorbire a mea. Intre alte nedreptăți amintisem și pe cea din comuna Sanislău. Aci a fost oprită **sfințirea unei cruci,** ridicată de un țăran cu stare, pe motiv, că pe cruce e scris românește.

Față de această opreliște prim-ministrul Lukaci a răspuns următoarele: Când mi-a ajuns la cunoștință acest lucru, am șters numai decât acea hotărîre, fiindcă nu sunt de părere, că scrisoarea de pe o astfel de cruce trebue să fie la tot cazul în limba maghiară Dl deputat Vaida spune, însă, că ordinul meu n'a fost împlinit. Despre aceasta îmi pare rău, dar binevoiți a crede că vina nu se poate pune în cârca guvernului. *Aceasta e urmarea sistemului administrativ în ființă la noi, în care zace multă răutate.* (Adecă chiar și când se dau de sus ordine mai bune, șoviniștii dela țară **nu le împlinesc**).

După această mărturisire a primului-ministru, oricine își poate închipuî, cum se poartă funcționarii administrativi cu țăranii și intelectualii (domnii) români, lipsiți de orice apărare.

Dar în cele amintite până aci de-abia am atins o parte din volniciile săvârșite, prin guvernele maghiare contra Românilor. Cu toate acestea, din cele spuse mai sus, fiecare va fi în stare să-și facă o icoană cât de slabă despre gândurile Românilor din regat, auzind zilnic despre suferințele Românilor de dincoace de Carpați.

In fine nu trebue trecut cu vederea, că **numărul Românilor emigrați** (plecați) din Ungaria și Ardeal **în România** este foarte mare. Industriași mari și mici, profesori de universitate și la alte școli, scriitori, gazetari, proprietari mari, arândași, preoți, toate aceste profesiuni până jos la muncitorii cu ziua, bâjbâie așa zicând de Români Ungureni. Nici unul dintre aceștia n'au părăsit de bună voie patria veche, ci fiindcă n'au găsit acasă ocupație. Și asta din cauză, că „ideia de stat maghiar“ nu permite unui Român credincios națiunii sale, ca el să poată înaintă, — sau fiindcă unii dintre aceștia s'au săturat să cadă an de an jertfă justiției (judecății) maghiare, și astfel mai bine s'au exilat de bună voie (și-au părăsit pământul strămoșesc). Toți aceștia au însă rudeniile lor în Ungaria și toți aceștia formează în România ceata celorce lămuresc pe Românii din regat asupra stărilor dela noi.

Că **în România** sunt o seamă de **bărbați fruntași, cari cinstesc pe Nemți** voiu dovedî cu următoarele: Dl *Titu Maiorescu,* prim-ministrul de acum al României, se trage dintr'o familie ardeleană și a învățat la Viena. Cât de mult cinstește acest bărbat de stat cultura germană și cu ce suflet mulțumitor se cugetă la profesorii săi austriaci de odinioară — o știu cu siguranță. Din Ardeal își trage originea (sămânța) și generalul *Culcer,* care îmbrăcat în haine civile de sigur că nu are o părere mai bună despre Maghiari, decât fiecare Român ardelean. Fii de preoți români ardeleni sunt și domnii *V. Verzea,* director general al poștelor și telegrafelor în retragere, cu rangul de ministru, *R. Baiulescu,* inspectorul general al căilor ferate române, *I. Morandini,* directorul vămilor române etc. Dar nu mai continuu! Este fapt, că Ardeleanul în România, fie el ziler sau portar de hotel, mare proprietar milionar sau ministru, el vorbește cu aceeași dragoste pentru Austria și Viena, dar se cugetă cu amar la Budapesta și la împrejurările maghiare.

Ce însemnează conducerea statului maghiar, au văzut-o și pățit-o în destule rânduri, chiar și **Românii din regat, când au venit prin Ungaria.** Voiu amintî numai unele cazuri. Dl *A. Carp,* guvernorul de acum (directorul cel dintâiu) al băncii naționale române, a trecut odată cu automobilul în Ardeal. Din nebăgare de seamă șoferul a mânat prea iute, iar pentru aceasta a fost dus la poliția din Brașov. Dl Carp erà pe atunci *ministru.* Cu toate acestea funcționarul maghiar, care a luat protocolul la poliție, nu i-a dat nici măcar un scaun să șadă, pe când el (Maghiarul) pipà și făceà pe grozavul în fața unui ministru, care, ce e drept, erà dintr'o țară străină. — In vara anului trecut a pățit-o ministrul de războiu al României, dl *N. Filipescu,* care făcuse o călătorie cu automobilul prin Munții-Apuseni. El a fost oprit de jandarmi, deși nu s'a putut dovedî nimic lucru rău despre dl Filipescu. Și câte și mai câte cazuri de acestea revoltătoare nu s'au întâmplat, cari, din lipsă de loc, nu se pot amintî aci.

Mai toate **gazetele din România** apoi revistele și cărțile de-acolo, **sunt oprite a veni în Ungaria.** Posta ungară s'au nu le primește de loc, sau apoi controlează tot și le ține înapoi, trimițându-le la procuratură sau sus la Budapesta. Ba șovinismul acesta merge așa de departe, încât ziarele, cari nu sunt lăsate în Ungaria, sunt oprite de multeori chiar și a trece din România prin Ungaria spre a merge mai departe în străinătate. Marele ziar bucureștian „Adevărul“, sau mai bine zis abonații lui, au pățit destuleori acest lucru. Dar cu toate acestea nu izbutește cârmuirea maghiară să ne rupă de cultura și literatura românească, fiindcă ni se trimit o seamă de cărți peste Bucovina și Galiția la Viena, iar de acolo în toată liniștea în Ungaria. Să nu prindă deci pe nimenea mirarea, dacă editorii de cărți și jurnale, scriitorii și jurnaliștii bucureșteni poreclesc Ungaria cu numele „Mongolia europeană“.

Mii și mii de Români, pentruca să ajungă la Viena și în străinătate, trebue să ia drumul cel mai scurt prin Ungaria. Dar aci nimenea, nici un conductor nu vorbește românește. Nici chiar Românul de naștere, dacă nu vreà să-și pună în joc postul său, nu-i iertat să deà deslușiri oaspelui-călător din România în limba română. Călătorind întâmplător prin Rusia între Chișineu și Ungheni și întrebând pe conductorul rus, care vorbeà cu publicul călător românește: cum de cutează să vorbească această limbă, mi-a răspuns mirat, că el doar ca „Moldovean“ (adecă ca Român) a fost pus în postul său tocmai de aceea, ca să fie la îndemână călătorilor, cari vorbesc limba românească. Ei, iată cum e Rusia reacționară (asupritoare), față de Ungaria „liberală“.

La Viena și Budapesta, precum și în întreaga monarhie e o **scumpete** în toată forma cu mărfurile de mâncare, dar mai cu seamă **de carne.** Cu toate acestea, când s'a încheiat ultima învoială comercială (acum câțiva ani) între România și monarhia noastră, regatul român a trebuit să se plece în fața unor apucături maghiare. Prin aceasta poporațiunea românească din Ungaria, de pe teritoriile mărginașe cu România, a fost păgubită în modul cel mai rău, în ce privește interesele ei de traiu. *Oierii români ardeleni au fost opriți de-a mai puteà trimite pe viitor turmele lor de oi la pășune în România.* Deasemenea din România nu se poate aduce ușor în monarhia noastră vite pentru tăiat sau carne. Urmarea este, că în Viena au făcut încercări, ca să aducă carne din Argentinia, pe când în România nu sunt nici pe departe cine știe cum de scumpe vitele.

Cu prilejul mobilizării armatei române se tipăreau zilnic în foile ungurești **batjocuri la adresa armatei române,** a regelui și a bărbaților de stat români. Se scrià, că armata română este o haită de golani îmbrăcați în zdrențe, soldații sunt lipsiți de orice rânduială, iar ministrii țării sunt niște oameni nepricepuți.

Politica lui Berchtold se înțelege de așa, că fiind el înrudit deaproape cu familii oligarhe maghiare, contele Berchtold s'a silit să sprijinească dorințele Maghiarilor, căutând a ajutà și sprijinì pe Bulgari. Iar când a văzut, că nu mai poate ajutà Bulgarilor, a început a lovì în România, numai ca să ajute la slăbirea legăturilor prietinești între monarhie și regatul român. Cât timp Maghiarii nu sunt hotărîți să deà Românilor din Ungaria drepturi naționale, este pentru ei mai de folos să fie stări răci sau chiar dușmănoase între România și Austro-Ungaria. Căci prin asta, Maghiarii se laudă la Viena, cumcă iată ei sunt apărătorii statului, și, persecutând pe Românii din Ungaria, lucrează la întărirea patriei. Viitorul va arătà, dacă aceste păreri sunt adevărate sau greșite.

Dar ar fi bine, dacă nu s'ar trece cu vederea cele scrise de **baronul Chlumecky** din Austria, că *3½ milioane Români din Austro-Ungaria nu pot fi nici desnaționalizați și nici stârpiți.* Trebue să li se deà deci putința, să rămână și pe mai departe cetățeni credincioși și un popor, care de atâta putere de vreme ține la casa domnitoare. Persecuția trezește în om ură, desconsiderarea dorul de răzbunare și desbrăcarea de drepturi dorul de libertate.

Am avut odată **prilej să vorbesc cu un bărbat de stat austriac,** ce se află într'o funcție mare. El mi-a pus prima întrebare: „Este adevărat, că Românii sunt *iredentiști?* (adecă vreau să se rupă de monarhie). Acest bărbat nu cunoșteà destul de bine pe Maghiari, iar pe Români numai după spusele Maghiarilor. In decursul convorbirei noastre i-am spus însă, că *în istoria Românilor de sub casa habsburgică încă nu s'a ivit nici un caz de înaltă tradare sau tradare de țară.* In schimb ne putem mândrì cu mari fapte vitejești pentru Impărat. Pentru întărirea celor spuse am adus și dovezi. O mișcare iredentistă ar fi cu putință numai atunci, când bărbați cu greutate în România ar pornì o astfel de mișcare. Dar aceasta nu s'a întâmplat niciodată.

Ce ne privește pe noi, pe **conducătorii Românilor ardeleni,** noi putem și ne este iertat să ne întrepunem numai pentru o politică, care ține seamă de dorințele tuturor Românilor și care nu periclitează soartea

viitoare a întreg neamului românesc. Fără o puternică Austro-Ungarie Românimea de dincoace şi de dincolo de Carpaţi ar puteà ajunge o pradă a împărăţiei ruseşti. Căci, înainte de împreunarea într'un singur stat a Românilor din România şi Ungaria, ar trebuì să se întâmple o mare biruinţă a Rusiei. Şi decât o Românie mare din graţia Rusiei, până când îi place ei, mai bine dorim un regat român liber şi Români liberi sub domnia habsburgică.

In orbirea şi ura lor contra Românilor Maghiarii merg, ce-i drept, aşa de departe, încât se silesc să provoace aşa zicând între Români iredentismul (dorul de a se desface de monarhie). In cazul când dorinţa lor nebună s'ar împlinì, ei şi-ar vedeà ajuns gândul, că adecă: Ungurii au ajuns singurul popor de încredere în Ungaria, iar prin asta să poată constrânge casa domnitoare, ca ea să le împlinească toate cererile lor (ale Maghiarilor).

Şcoala maghiară ucide cu încetul toate simţămintele dinastice (faţă de casa domnitoare) în sufletul poporului român. Românii de azi îşi amintesc cu durere de acele vremuri, când Maria Terezia şi Iosif al II-lea sprijineà cu tărie dreptele cereri ale Românilor.

Cu toate acestea **Românii au rămas credincioşi dinastiei** şi sunt hotărîţi să păzească această credinţă şi în viitor. Dupăce a sfârşit dl Vaida, bărbatul austriac politic i-a zis: „Este într'adevăr de mirat, că Românii, după atâtea pătănii triste şi după persecuţiuni de veacuri de cătră Maghiari, sunt încă atât de cuminţi, ca să mai ţină la politica lor veche dinastică".

De altfel ne putem aştepta, ca conducătorii oligarhiei maghiare să vină la convingerea: Urmând ei tot aşa, e periculos pentru viaţa lor ca popor să joace şi pe mai departe rolul de despoţi faţă de popoarele nemaghiare din Ungaria, încunjurate de fraţii lor de acelaş sânge. Dacă e adevărat, că condiţia de căpetenie pentru viitorul naţional al poporului românesc este garantată prin existenţa împărăţiei habsburgice, — nu mai puţin, ba poate în mod îndoit, priveşte aceasta numărul mai mic al poporului maghiar din şesurile Ungariei.

Durere, însă, astăzi nu se află nimenea între Maghiari, cari se vadă lucrurile cum sunt. Poate singur Tisa. El desigur a ştiut la 6 Iulie, când s'a strigat în Bucureşti *„Jos perfida Austrie!"* că acest strigăt a sunat la adresa *Ungariei*, şi că asta e urmarea politicei maghiare, care a urmărit ca să slăbească statul român. Viitorul statului ungar nu se mai poate conduce după *vechea* vorbă a lui Banfi: „Ungaria va fi sau maghiară, sau nu mai există", ci va trebuì să sune: *Drepturi şi datorinţe egale pentru Maghiari şi nemaghiari!*

Dacă însă contele Tisa nu va puteà fi înduplecat să părăsească sistemul maghiar de persecuţiune, care dela sdrobirea Turciei stă singur în felul său în Europa, — se va ţineà şi va trebuì totuşi să se ţină seamă de dorinţele nemaghiarilor. *In întreagă monarhia va trebuì să se găsească, acum sau mai târziu, o mână tare* (de pildă un membru al familiei domnitoare), *care la vreme să treacă peste lucrurile mărunte şi să deà libertate tuturor naţionalităţilor de sub domnia Habsburgilor.* Noi Românii credem, că viitorul ne va fi părtinitor nouă. Trebue să credem aceasta, pentrucă altcum ar însemna, că ne îndoim în viitorul monarhiei hubsburgice şi în viitorul propriului nostru popor. Şi tocmai de aceea noi nu zicem: *„Jos Austria perfidă"*, ci *Să se renască Austria!* (adecă să se schimbe într'o egală îndreptăţire pentru toate naţionalităţile).

Ştiri politice din străinătate

Serbia şi Albania. După ştirile mai din urmă, trupele sârbe au alungat pe Albanezi din toate locurile lor şi i-au gonit dincolo de graniţa cea nouă. In cele vr'o 10 zile din urmă au fost însă lupte destul de înverşunate, îndeosebi la Prizrend şi Iuma Bula. Lupta dela Prizrend a ţinut două zile, aducând perderi atât Sârbilor cât şi Albanezilor. Acum se pare, că o să se liniştească şi unii şi alţii.

De altcum se vorbeşte ca sigur, că pe tronul Albaniei va ajunge *Prinţul de Wied*, Neamţ din Germania, înrudit şi cu Regina României Elisaveta, al cărei nepot este. In aceste zile prinţul a fost în Viena, unde desigur a avut convorbiri în cauza ocupării tronului albanez. Se zice, că Italia ar fi contra prinţului de Wied. Şi asta din cauză, că el e protestant, iar catolicii din Roma se tem, că ajungând pe tronul Albaniei un domnitor protestant, o să se înceapă părtiniri pentru protestanţi faţă de romano-catolici.

*

Turcia. Ministrul de război al Turciei a hotărît deocamdată demobilizarea trupelor dela graniţa Bulgariei. De aci se vede, că Turcia şi cu Bulgaria nu mai au teamă de vr'o neînţelegere între ele. Pe când trupele celelalte ale Turciei se vor demobilizà mai târziu pe rând. Aceasta din cauza neînţelegerii cu Grecia.

*

Grecia. Regele Constantin al Greciei a fost zilele trecute la Salonic, unde Duminecă acum a inspectat armata. Aci le-a ţinut soldaţilor o vorbire înflăcărată, încât ai fi crezut, că după aceea a voit să plece îndată cu ei la luptă. Dar nu s'a întâmplat nimic din toate acestea. Mai toată lumea crede, că neînţelegerile dintre Grecia şi Turcia nu vor mai aduce nici un război. Cel puţin deocamdată. Iar aceasta din cauză, că n'au bani. De prezent toate statele balcanice duc lipsă de bani. Se prea poate însă, ca mai târziu, să se înceapă din nou hărţueli între Turcia şi Grecia, din cauza Inzulelor Egeice, la care Grecii ţin aşa de mult, iar Turcia nu vrea să li le deà.

Sfinţirea bisericei din Spring.

In 28 Septemvrie st. n. a. c. s'a făcut sfinţirea bisericei gr.-ort. române din *Spring* (protopopiatul Mercurei). Mandatarul (trimisul) Inalt Prea Sfinţitului arhiepiscop şi Mitropolit Meţianu, dl asesor consistorial *Nicolae Ivan* a sosit deja de Sâmbătă la ora $1^1/_2$ în gara Cunţa, însoţit de protopopul şi corul învăţătoresc din Săliste, de unde a fost adus în trăsuri împodobite la Spring. Aci a fost primit la întrarea în comună sub poarta triumfală de primarul comunal V. Marcu, iar înaintea bisericei sub poartă triumfală de preotul local *Ioan Crăciun*, care îl aşteptà îmbrăcat în ornate cu sfânta evanghelie şi crucea în mână, bineventându-l pe dl mandatar prin o vorbire bine simţită.

După aceea s'a făcut vecernia şi privegherea conform programului. Actul sfinţirii l'a săvârşit dl asesor consistorial Nicolae Ivan ca mandatar al Exelenţei Sale Dl Arhiepiscop şi Mitropolit Ioan Meţianu, fiind însoţit de şeful tractual dl Avram S. Păcurariu şi de 10 preoţi. Domnul mandatar a rostit o frumoasă cuvântare plină de poveţe şi îndemnuri părinteşti. A lăudat hărnicia poporului, care în timpuri aşa de grele a jertfit pentru ridicarea unui măreţ locaş dumnezeesc. Mulţumeşte apoi parohului local, care în scurta sa păstorire de 4 ani a putut aduce la bun sfârşit o clădire aşa frumoasă şi impunătoare. Poporul a ascultat cu încordată atenţiune cuvintele pline de învăţătură cari eşiau din gura dlui asesor Nicolae Ivan.

La sfârşitul serviciului poporul a fost stropit cu apă sfinţită şi miruit. A urmat apoi prânzul comun în casele parohului local, dl Ioan Crăciun, la care a luat parte peste 100 persoane. S'au rostit vorbiri pentru Exelenţa Sa, arhiepiscopul şi mitropolitul Ioan Meţianu, pentru dl mandatar Ivan, pentru protopresbiterul tractual, pentru parohul local, pentru comitetul parohial şi popor, pentru confesiunea gr.-cat., care erà reprezentată prin 3 preoţi ai săi şi pentru oaspeţi.

Seara la 8 oare a urmat concert, dat de corul învăţătorilor din Săliste şi jur, cari şi la serviciul dumnezeesc au contribuit cu cântările melodioase (după liturghia măestrului G. Dima) la reuşita serbării. După concert, care a succes spre mulţumirea generală, a urmat joc până în zorile zilei, când toţi ne-am despărţit cu cele mai plăcute amintiri dela frumoasele festivităţi din comuna Spring. *„Vecinul."*

Dela despărţămintele „Asociaţiunii".

Despărţământul Viştea. Din încredinţarea comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", conform § 23 lit. c) şi § 36 al statutelor acestei instituţiuni, convoc cărturărimea şi ţărănimea din comunele: Arpaşul-de-jos, Arpaşul-de-sus, Corbi, Colun, Beşimbac, Drăguş, Feldioara, Găinari, Noul român, Oprea-Cârţişoara, Porumbacul-de-sus şi de jos, Rucăr, Sâmbăta-de-sus, Sărata, Scorei, Streaja-Cârţişoara, Ucea-de-jos şi de sus la *Adunarea de constituire a despărţământului Viştea*, care se va ţineà *Duminecă, în 19 Octomvrie n. 1913*, în *Viştea-de-jos*, la orele $10^1/_2$ a. m. cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Numirea unui notar şi cassier adhoc. 3. Inscrierea de membri noi. 4. Alegerea comitetului cercual şi a directorului despărţământului. 5. Inchiderea adunării. Eventual o prelegere poporală ţinută de delegatul comitetului central. Sibiiu, 11 Octomvrie n. 1913. *Oct. C. Tăslăuanu*, delegatul comitetului central.

Despărţământul Făgăraş. Din încredinţarea comitetului central al „Asociaţiunii", am onoare a convocà cărturărimea din Făgăraş, şi din comunele aparţinătoare cercului administrativ al Făgăraşului la o *consfătuire confidenţială* pentru reorganizarea despărţământului Făgăraş. Consfătuirea se va ţineà Duminecă, în 19 Octomvrie n. a. c. în restaurantul „Mercur" din Făgăraş, la orele 7 seara. *Oct. C. Tăslăuanu*, secretarul „Asociaţiunii".

Moda cu „urechi de măgar“

— Vezi descrierea mai jos. —

Nu e vorba de a vătămà pe cineva. Dar pălăriile la modă, cari au pornit în anul acesta dela Paris, așa se chiamă. Că de ce le-au dat numirea tocmai așa, nu e greu de înțeles. Dacă vom aruncà o privire asupra chipului din foaia de azi, vom vedeà, că aceste pălării, cari au forma unei căciulițe, sunt împodobite și cu o pantlică. Această pantlică e pusă și chindisită de așa, încât ai crede că sunt niște urechi de măgar. Pălăriile înșiși sunt făcute din postavuri fine sau diferite piei de animale.

In cele următoare lăsăm să urmeze o poezie, ce ne-a trimis-o un colaborator al nostru, care a făcut-o văzând o astfel de comedie de pălărie.

Moda și prostia.

Credeam că-și vor veni 'n toane
Desmerdatele cucoane,
Și cunoscându-și chemarea
S'or oprì din alergarea
După modă, — arz-o para
Focului, că strică țara.

Dar puțin le pasă lor
De mulțimea relelor.
Ele una știu și fac:
Dorințele și le 'mpac
Mereu maimuțându-se,
Modei supunându-se.

Pălăriei „cuibul ciorii“,
I-a luat loc: „roata morii“.
Apoi s'au văzut purtate
Pălării dăbălăzate.
Apoi forma românească
De căciulă ciobănească,
Apoi late, desfundate,
Cu coadă de cal legate,
Cu gândaci, cu flori pe ele,
De strâmbà gâtul de grele.

Acum moda s'a schimbà.
Ce a fost va depărtà.
Și vrând, poate, chiar anume,
Pălăriei i-a dat nume
Intr'un chip foarte bizar:
„Căciuliță de măgar“.

Dar nici când, în a ei gală,
N'a fost mai originală
Moda, — sărăcie nap, —
Nimerind cuiul în cap.

De greșesc, să am iertare!
Moda asta, mi se pare,
A vrut să ne schimbe rostul
Graiului. — Nu numai prostul,
Ci și omul cel cuminte
Va zice de-acì 'nainte:
„Prea stimată măgăriță“
Și nu: „Dragă cuconiță!“

Deci iubite romăncuțe
Mărioare, Anicuțe,
Să nu cetesc vre-un raport,
C'ați îndrăgit acest port,
Sau să vă văd cumva cu,
Că mă jur pe Dumnezeu:
Să știu că 'n arest mă duc,
De nu vă fac eu bucluc.

„Antimodernistul“.

Ştirile Săptămînii.

Sibiiu, 17 Octomvrie n.

Trupa teatrală Victor Antonescu dela Bucureşti — prin Ardeal.

Atât în timpurile vechi cât şi în cele de acum, teatrul este considerat ca un mijloc pentru ridicarea culturii oamenilor. Toate popoarele culte de azi îşi au teatre şi artiştii lor. In Ungaria, de pildă, statul cheltueşte milioane pentru sprijinirea teatrelor... ungureşti, pe cari ar vreà să le ridice cu puterea la vază şi trecere. In schimb, însă, trupele jidoveşti-ungureşti mânâncă numai banii cei mulţi din visteria statului. Bună oară pentru teatrul naţional maghiar din Budapesta se cer în anul acesta 800 de mii (zi opt sute de mii) ajutor, altcum ajunge bancrot. Şi câte sute de mii, ba milioane, n'a mai păpat acest teatru de gală al Maghiarilor din Pesta?

Cu totul altcum stăm noi, Românii din Ungaria şi Transilvania, cu privire la teatru. De-a ne ajutà guvernul pentru înfiinţarea unui teatru românesc, nici pomeneală nu poate fi în timpurile de faţă. Iar despre aceasta şi-au dat seama Românii nostri de acum vr'o 20 de ani. De aceea s'au apucat atunci, ca să adune un fond pentru înfiinţarea unui teatru român la noi în Ardeal. Acest fond, a ajuns azi la suma de vr'o 300 de mii coroane. Iar dacă am trăi între nişte împrejurări mai bune, atunci ne-am puteà gândì acum la înfiinţarea unui teatru românesc aici la noi. Dar pentru îndeplinirea acestui plan trebue să aşteptăm timpuri mai bune, cari de sigur vor trebuì să vină.

Până acum guvernul ţării nu numai, că nu ne-ar fi lăsat să ne înfiinţăm un teatru al nostru, ci din contră ne-ar fi pus tot felul de piedeci. E destul a amintì, că de multă vreme încoace, guvernul nu mai lăsà nici chiar pe artiştii (teatraliştii) din România, ca să vină pe la noi, unde să aranjeze vr'o reprezentaţie teatrală. Pe când Nemţi şi Italieni puteau venì! Poftim dreptate. Dar în timpul din urmă se pare, că s'au mai cuminţit asupritorii nostri.

*

Anul trecut dl *Victor Antonescu*, a căpătat concesiune dela guvernul ungar, ca în timp de mai mulţi ani să poată da reprezentaţii teatrale în diferite oraşe din Transilvania şi Ungaria. In trupa dlui Antonescu sunt doi dintre cei mai buni artişti dela Teatrul Naţional din Bucureşti, dl Ioan Brezeanu şi doamna Maria Ciucurescu. Ei vor reprezentà la noi o seamă dintre cele mai bune piese teatrale româneşti, precum şi bucăţi alese dintre piesele teatrale străine.

Trupa dlui Antonescu a şi început a cutrierà ţinuturile româneşti dela noi. Inceputul l'a făcut cu oraşul Alba-Iulia, iar de acolo a mers la Blaj, apoi la Sebeşul-săsesc şi Orăştie. La noi în Sibiiu vor venì în 25 Octomvrie. Celelalte ţinuturi româneşti, pe cari le vor cercetà, sunt: Braşov, Arad, Abrud, Brad, Lipova, Lugoj, Caransebeş, Făgăraş, Oradea-mare, Beiuş, Baia-mare şi Cehul-Silvaniei.

*

In **Alba-Iulia** artiştii români au fost primiţi cu mare însufleţire. La sosirea în gară au fost întimpinaţi de toţi domnii de român din Alba-Iulia, precum şi popor din loc şi împrejurime. Cea dintâiu reprezentaţie s'a dat Sâmbătă seara, la 11 Octomvrie n., în sala restaurantului Reduta. S'a jucat minunata piesă *„Năpasta“*, de Caragiale. — Duminecă seara s'a dat comedia în trei acte *„Legea ertării“*, traducere de Leca. După reprezentaţie a avut loc o masă mare românească, unde dl protopop Teculescu a salutat frumos pe artiştii români. Despre sosirea trupei române, dl protopop a vestit pe credincioşii săi Duminecă dimineaţa în biserică de pe amvon, îndemnându-i să ia cât mai mulţi parte la teatru. Seara, când artiştii au apărut pe bină, au fost primiţi cu o bătaie de flori, iar Luni dimineaţa, când au plecat la Blaj, au fost petrecuţi de o mare mulţime în sunetul clopotelor dela bisericile româneşti.

*

La **Blaj** au sosit Luni după ameazi, unde i-a întimpinat profesorii şi preoţimea locală. In numele Blăjenilor i-a salutat profesorul *Precup*, căruia a răspuns dl *Victor Antonescu*, conducătorul trupei. — Luni seara s'a jucat „Năpasta“ şi „Legea ertării“, fiind de faţă toţi membrii capitlului mitropolitan, apoi inteligenţă din loc şi jur.

Marţi după ameazi s'a dat o reprezentaţie pentru studenţimea din loc, iar seara s'a jucat „O căsnicie“, comedie în trei acte de colonelul Ursachi.

*

Mercuri dimineaţa artiştii au plecat la **Sebeşul-săsesc,** unde de asemenea au fost primiţi cu deosebită căldură. Sebeşenii le-au eşit înainte până la Vinţ, iar lângă biserica din Sebeş au fost aşteptaţi de mulţimea poporului din loc şi jur. Pe Duminecă şi Luni acum sunt la **Orăştie.**

*

La noi în **Sibiiu** artiştii români vor venì *Sâmbătă, la 25 Octomvrie n.* Aici vor da trei reprezentaţii. Prima va fi Sâmbătă seara, când se va jucà *„Năpasta“*, dramă în două acte, de Caragiale şi *„Legea Ertării“*, comedie în 3 acte de Landai, tradusă de H. Leca. Cortina se va ridicà c'un monolog de George Ranetti, zis de dl Victor Antonescu. Inceputul la 8 ore seara. Reprezentaţiile vor aveà loc în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Preţul locurilor: Loc rezervat 5 cor.; Stal I. cor. 3.50; Stal II cor. 2.50; Stal III 2 cor.; Balcon 2 cor.; Parchet cor. 1.30; Loc de stat în parchet 1 cor.; Galeria numerotată 80 bani; Galeria, locuri de stat 50 bani. Bilete se află de vânzare la „Librăria Arhidiecezană“.

Asupra acestor reprezentaţii atragem de cu bună vreme atenţia publicului nostru român din Sibiiu şi jur. Ni se dă ocazia a vedeà pe unii dintre cei mai mari artişti români. Jocul lor e atât de încântător şi minunat! Să mergem cu toţii să-i vedem şi admirăm! Vor fi nişte clipe frumoase, în care vom puteà uità puţin greul vieţii şi jugul, ce ne apasă în această patrie! (Oarecari amănunte vom mai aduce în numărul viitor.)

† **Dr. Petru Pipoş.** Un mare dascăl român a fost acela, care a purtat numele de sus. Un om, cum puţini avem, care nu umblà după petreceri şi câte plăceri toate, ci bucuria lui şi-o căutà şi aflà în prelegerile luminoase, pe cari le ţineà elevilor lui dela pedagogia românească (unde învaţă ceice se fac învăţători) din Arad. Inmormântarea mult regretatului profesor s'a făcut Marţi în 14 Octomvrie. Din acest trist prilej mulţime de preoţi şi învăţători sosise la Arad, pentru a da ultimul salut de adio fostului lor profesor iubit, care timp de 32 ani a fost o mândrie a institutului, unde servià. Rămăşiţele pământeşti ale răposatului au fost ridicate dela casa mortuară la orele 3 după ameazi, dupăce se făcuse prohodul obicinuit. Cortegiul a pornit apoi spre catedrală. Dar în faţa seminarului s'a oprit. Aci Prea Cuviosia Sa, dl director seminarial *R. Ciorogariu*, a ţinut o pătrunzătoare cuvântare în cinstea celuice 32 de ani a muncit în acel institut. — După aceea cortegiul a pornit din nou spre catedrală, unde a fost aşteptat de Prea Sfinţia Sa Episcopul *Ioan*, îmbrăcat în odăjdii bisericeşti, care încă a servit la slujba, ce s'a făcut. La urmă s'au ţinut mai multe vorbiri, iar după aceea s'a dat pământului, ce este din pământ. — In veci amintirea lui!

O nouă jertfă a aviaţiei române este sublocotenentul (laitnantul) *Negel*, care se angajase a sburà în viitor cu aeroplanul lui Vlaicu. Negel s'a suit Sâmbăta trecută într'un aeroplan nou „Farman“, şi a plecat spre Târgovişte. Dintâiu s'a urcat la o înălţime de peste o miie de metri, iar după aceea voind să se lase jos în Târgovişte, dela o înălţime de 200 metri aeroplanul s'a întors dintrodată şi a căzut jos cu o repezeală mare. Negel a fost îndată omorît, pe când mehanicul Nichita a scăpat cu nişte răni mai uşoare.

De necrezut. Despre lăcomia unui preot dintr'un oraş ardelenesc ni se scrie revoltătorul caz, că acest preot, deşì bogat şi fără copìi, a ridicat din cassa bisericei 2 coroane pentru parastasul ce l'a slujit pentru regretatul Aurel Vlaicu. Ca să fie şi mai cu coarne lucrul, parastasul l'a mai slujit totodată şi pentru o femeie, care de bună seamă încă nu i-a rămas datoare cu plata, — un caz acesta, care a indignat (supărat) pe toţi cei de faţă, între cari mulţi intelectuali (domni) români. — Ne-ar plăceà să ni se trimită cvitanţa despre cele 2 cor.!

La fondul Aurel Vlaicu, întemeiat de Reuniunea meseriaşilor sibieni, cu scop de a da ajutoare tinerilor meseriaşi pentru înmulţirea cunoştinţelor în străinătate, s'a pus bază cu darul prezidentului Reuniunii Vic. Tordăşianu, al soţiei sale Eugenia, profesoară la şcoala de fetiţe a „Asociaţiunii“, al ficei sale Miorica, şcolăriţă şi al socrului său Paul Ionescu, funcţionar penzionat, de câte 5 cor., sau în total cor 20; apoi cu darul următorilor: Ion Ţaţa, sodal bărdaş cor. 2.41; Horia Dop, cul. tip. cor. 1.47; Şirian Coman, sodal măsar 89 bani; Nicolae Florea, sodal faur, 70 bani; Nic. Frâncu, sodal lăcătuş şi Florian Băla, sodal lăcătuş, câte 35 bani; Petru Tincu, funcţ. la „Albina“ 1 cor.; Traian Frătici, înv. măsar 25 bani; Pantilimon Nastea, paroh în perşani, soţia sa Sofia şi copìii lor Cornel, Anastasia, Victoria, Virgil, Sextil, Valeria şi Livia, 1 cor.; Octavian Opriţa, cul. tip. 20 bani; Pompiliu Ribonteanu, sodal franzelar 1 cor.; Alexandru Bârsanu, înv. (Rusciori) şi soţia sa Paraschiva 60 bani. Starea fondului cor. 35.22. Daruri generoase, întru vecinica pomenire a marelui nostru Aurel Vlaicu, primeşte prezidentul Reuniunii: *Vic. Tordăşianu.*

Abonaţi „Foaia Poporului“ de acum până la Anul nou cu 1 coroană. — La cerere se trimit ori cui **numeri de probă gratis.** — Scrie pe o carte postală!

Pentru a face rânduială!? Din cercuri preoţeşti dela ţară primim următoarele: Mai toţi preoţii noştri trimişi la America, par'că sunt aleşi pe sprânceană. De aceea nu trebue să ne prindă mirarea, văzând, că acum se ceartă ca la gura cortului în gazetele de-acolo. — Pentru împăcarea acestor nenorociţi, în parte mare certaţi cu morala publică, Consistorul nostru din Sibiiu trimite pe parohul din Râşnov, dl *Const. Proca*, fratele secretarului consistorial din Sibiiu. Ne mirăm, că dl Proca, ca om tinăr, n'a lăsat sarcina aceasta unui preot mai bătrân şi mai bogat în experienţă.

Părerea de sus o aflăm de foarte nimerită. Că consistorul nostru trimite un comisar la faţa locului, e foarte bine. Doar asta o cer credincioşii nostri de atâta vreme! Posedăm scrisori, cari ne-au fost trimise spre publicare, pentru a urgentă acest lucru. Dar am voit să mai aşteptăm, ca să vedem: ce face consistorul nostru? — Când colo iată că se trimite un preot tinăr, cu puţină cunoştinţă de lume şi oameni, dar ceva proptele pe la consistor... In loc să se fi trimis un preot cu autoritate şi cunoştinţe temeinice, care să poată domolì spiritele acolo, ba să folosească acest prilej şi pentru a studià referinţele americane. Iar la întoarcere să ne aducă un studiu, care să cuprindă îndrumări cum se cade, pentru deslegarea problemei americane. E vremea a se recunoaşte, că trebue dat o mai mare atenţie împrejurărilor, sub cari trăesc preoţii şi credincioşii nostri în America!

Nou advocat român. Dl *Dr. Lucian Balint* a depus cenzura de advocat în Mureş-Oşorheiu. — Dl Balint îşi va deschide cancelaria advocaţială în Sibiiu, strada Poplăcii Nr. 11.

Fapte frumoase. Ni se scrie: Dl învăţător Ioan Haizea funcţionează în comuna noastră Proştea-mare de 5 ani, în decursul cărora a lucrat din toate puterile la luminarea poporului, atât prin graiul viu cât şi cu fapta. — In 16 Iunie a. c. prin un zel deosebit a predut cu tinerimea prima producţiune teatrală, din a cărei venit s'a procurat un Apostol legat în piele, în preţ de 22 cor. — Acum a lăsat, din leafa sa proprie, a să pictà biserica, costându-l 64 cor. — Dumnezeu să-l ţină la mulţi ani, pentru a mai puteà face multe astfel de fapte! Iar alţii să-şi iee pildă. *Dumitru Jampa*, curator primar.

Societatea de lectură „Andreiu Şaguna“, secţia pedagogică a seminarului „Andreian“ din Sibiiu s'a constituit pe anul şcolar 1913/14, în şedinţa ţinută la 22 Septemvrie v. 1913, sub presidiul P. C. S. dlui Dr. Eusebia R. Roşca, director seminarial, în modul următor: Preşedinte: Dr. Vasile Stan. Vicepreşedinte: Vasile Voicu ped. c. IV. Notar I: George Măsar p. c. IV. Notar II: Ovidiu Cantor p. c. II. Cassar: Nicolae Mihai p. c. III. Controlor: Ioan Galior p. c. II. Bibliotecar: Ilarion Nistor p. c. III. Vicebibliotecar: Nicolae Frateş p. c. I. Redactor: George Grozea p. c. IV. Econom: Emanuil Brânduşă p. c. III. Membri în comisiunea literară: Nicolae Nistor, Ioaniche Zichil, Alexandru Blebea, Ştefan Şulariu, Vicenţiu Dan, Ion Chiuşdea, Traian Ludu şi Nicolae Frateş.

Concurs. Pentru ocuparea postului de conducătoare a secţiunii industriale la şcoala pentru economia şi industria de casă a „Reuniunii femeilor române din Sibiiu“ se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs. Pot reflecta la acest post dame văduve şi fete, cari au pregătire specială. Conducătoar a are să instrueze în: croitorie, broderie, dantelărie şi ţesut. Conducătoarea beneficiară de-o remuneraţie anuală de cor. 800.— şi întreaga întreţinere în internatul şcoalei. Sibiiu, la 6 Octomvrie n. 1913. *Maria Cosma*, prezidentă. *Dr. Beu*, secret.

Popa Bránvistyé Iános. Ni se scrie: Popa Bránvistyé Iános este osândit de judecătoria cercuală din *Cincul-mare*, sub Nr. B. 230/4 1913, la 8 zile temniţă şi cam la 200 cor. spese de proces. Aşa cetim în foaia oficioasă a comitatului „Nagy-Küküllő“ Nr. 37 din 1913. „Iată încă un mucenic (martir) al naţiunei, iată încă un erou (viteaz) naţional, care să jertfeşte pentru binele neamului, în lupta de apărare pentru drepturile poporului“. Aşa vor cugetà unii, cetind aceasta osândă, căci doară avem noi atâţa preoţi harnici, cari au arătat şi arată cu capul sus şi cu fruntea senină, că nici temniţa nu-i poate înfricoşà, când e vorba de apărarea sfintelor drepturi ale poporului, ale turmei încredinţate lor.

Dar durere, aici nu este vorba de un astfel de preot, căruia poporul să închină şi pe care îl cinsteşte aşa de mult, ci e vorba aici de *„Popa Branyistye din Toarcla“* cunoscut publicului românesc după multele sale fapte neromâneşti, săvârşite în tovărăşie cu *„stăpânii“* săi Saşi, contra Românilor din Toarcla, contra şcoalei şi bisericei lor, cari urîte fapte au fost publicate în gazetele noastre: „Românul“, „Gazeta Transilvaniei“, „Foaia Poporului“, şi „Poporul Român“, *fără ca să fie rectificate* (direse) *aceste înfierări până azi*. Dar şi fără vr'un folos pentru vro îndreptare ori căire a „Sfinţiei Sale“. Căci după vorba Românului,: „lupul îşi lasă părul, dar năravul nu“. Popa Branyistye îşi duce înainte meseria, anume a pârî mereu pe Români pe la „stăpânii“ săi şi a-le slugilor. Dară toate au un sfârşit şi aşa şi răbdarea oamenilor, cari mai înainte nu-i răsplăteau cu rău, dacă pârile „Popi Branyistye“ să adevereau de scornituri şi minciuni.

Acum însă nu-l mai iartă. Şi aşà ajunse pedepsit cu bani pentru scornituri contra învăţătorului român, că ar fi aţâţat oamenii contra şcoalei de stat. Apoi pedepsit cu *temniţă*, fiindcă s'a purtat brutal faţă de acest învăţător român. Şi au mai fost şi alte cazuri de pedeapsă de soiul acesta. Cel mai nou este *acest aici înşirat*, fiind osândit pentrucă iar s'au dovedit de scornituri şi de mincinoase pârile lui contra fruntaşilor Români din sat, cumcă aceştia ar fi sprijinit trecerea unor bieţi oameni la America spre a nu murì de foame la noi. A făcut-o Popa Branyistye şi aceasta *bazaconie*, cu toate că între aceşti sărmani Români trecuţi peste mare s'a aflat şi feciorul său Valeriu. Iată carater de om! *Un călător.*

Un nou meseriaş harnic în Sibiiu. In zilele trecute ne-a cercetat dl Vasile Popoviciu, pe care îl cunoşteam numai din scrisorile, prin care reînoià abonamentul foii pentru străinătate, în cutare sau cutare oraş. Dl Popovici s'a întors acum iar acasă şi îşi deschide un atelier de lăcătuşerie în Sibiiu. Dânsul e un tinăr, care promite a devenì unul dintre primii meseriaşi în Sibiiu. Dintr'o familie bună fiind, (a dlui notar penzionat Popovici), dupăce şi-a învăţat bine meseria în Sibiiu, a plecat în străinătate acum 8 ani de zile. A trecut întâiu în România, unde a lucrat la Bucureşti şi Turnu-Severin, apoi s'a întors şi a mers la Budapesta, iar de aci la Viena şi München. Pentru a cunoaşte însă adevăratul mers al meseriilor în vremea de azi, a plecat la Berlin, unde a lucrat mai mulţi ani. De aci s'a întors acum iarăş acasă, aşezându-se în curtea iubiţilor săi părinţi, unde şi-a deschis un modern atelier de lăcătuşerie, iar după cât suntem informaţi a şi primit frumoase comande pentru noul seminar. Ceialalţi Români ai nostri de sigur, că încă îi vor da tot sprijinul de lipsă, fiindcă îl merită acest tinăr, care atâta timp a umblat în străinătate, ca să se perfecţioneze în meseria sa.

Din parte-ne salutăm pe dl Vasile Popovici în oraşul nostru, iar pe dl notar Popovici îl felicităm pentru frumoasa creştere, ce a dat-o copiilor săi, din cari a făcut atât ofiţeri buni cât şi meseriaşi harnici.

Noul hotel românesc „Orient“ din Sibiiu, se va da în întreprindere cu oferte închise până zilele acestea şi se va deschide dela 1 Decemvrie 1913 eventual 1 Ianuarie 1914. Atragem luarea aminte a comercianţilor şi a celor pricepuţi în branşa aceasta, ca să înainteze oferte pentru hotelul întreg cu restaurant cu tot sau numai ofert pentru restaurant şi separat numai pentru hotel.

După cât suntem informaţi, reflectanţii Români vor fi preferiţi faţă de străini.

O cutezanţă oarbă. Popa *Tănase Daju* din Fizeşti (protopopiatul Haţegului), vestit pentru cumpărarea unui loc cu 16 mii coroane, pe care l'a vândut apoi cu 57 mii bisericei pe care o păstoreşte şi credincioşilor, pe care îi tunde, — a băgat la judecată pe deputatul sinodal, dl *Nicolae Macrea*, pentrucă acesta şi-a făcut datorinţa în sinod şi a descoperit aceasta faptă puţin frumoasă a popii Tănase. Advocatul dlui Macrea, dl Dr. Lucian Borcia, a făcut escepţii (împotrivire) contra unei astfel de pâri judecătoreşti şi deocamdată s'a amânat afacerea.

Din parte-ne felicităm pe părintele Tănase pentru îndrăzneală! Celelalte la timpul său!

Toţi abonaţii sunt rugaţi, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreşit **numărul de pe faşia,** sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privinţe, atât când e vorba de bani, cât şi la altfel de publicaţii ce ni se trimit. Iar abonaţii cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Un nou soiu de hoţie. Intr'o prăvălie de ghete din Berlin (mai către marginea oraşului) întră un cumpărător. Dupăce a încercat mai multe părechi, a găsit una care i-se potrivià. Abia o încălţase şi se pregătià să o plătească, iată că întră un străin în prăvălie, care fără să zică o vorbă îi trage cumpărătorului o palmă, apoi o ia la sănătoasa. Cumpărătorul, fără să plătească, după el. Negustorul aşteaptă şi acum plata ghetelor. Cei doi fugari erau doi hoţi înţeleşi.

Chinuirea animalelor. Precum sunt oameni fără inimă, cărora le place să chinuie animalele, cari le aduc atâta folos, bătându-le, lăsându-le să rabdă foame şi frig şi punându-le să tragă poveri prea grele, tot aşa se găsesc şi părinţi nepricepuţi, cari lasă pe copiii lor încă de când sunt mici să chinuească mâţa sau cânele. Aceasta nu e numai împotriva poruncilor lui Dumnezeu, dar e şi altminteri păcat, căci copiii obişnuiţi de mici să chinuească animalele se fac răi de inimă şi faţă de oameni. Uneori îi ajunge însă pedeapsa curând. Nu departe de Triest, doi copii ai unui ţăran italian, un băiat de patru ani şi o fată de şase ani, chinuiau acum câteva săptămâni, o pisică legându-i bucăţi de hârtie de coadă şi dându-i apoi foc. Pisica se înfurie şi sări cu ghiarăle la cei doi copii, rupându-le faţa. Sgărieturile şi muşcăturile le-au ajuns copiilor până la creeri. Băiatul a murit numai decât, fata a mai chinuit până seara, când a murit şi ea. Un om le-a sărit în ajutor, dar a păţit-o şi el, căci pisica i-a scos ochii cu ghiarăle, aşa că a rămas orb pentru toată viaţa. Pe urmă a fost omorîtă şi pisica, dar ce folos?

EONCOMIE

Două expoziţii

ale Reuniunii române agricole sibiene.

Comitetul central al amintitei Reuniuni va aranjà

1. **Duminecă la 13/26 Octomvrie c.** în comuna **Alţina,** cercul Nocrich, a **22-a expoziţie de vite de prăsilă.** La expoziţie se primesc vitele cornute (nu şi caprele) ale locuitorilor noştri din Alţina, Bendorf, Chirpăr, Nocrich, Marpod, Ilimbav, Fofeldea şi Ţichindeal. Toţi exponenţii cu locuinţa afară de Alţina, au să producă despre vitele lor pasapoarte în regulă. Oile să expun în grupe de cel puţin 3 capete. Primirea în expoziţie a vitelor se face de către comitetul aranjator local, constituit din membrii direcţiunii Insoţirii Raiffeisen din Alţina.

Se vor împărţi 52 de premii în sumă totală de 300 cor., dăruite de Comisiunea economică a comitatului Sibiiu, şi anume se vor da premii în *Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă şi străină):* a) tauri de 3—5 ani: 3 premii de câte 10 coroane; b) vaci de 3—8 ani: 2 premii de câte 10 cor., 3 premii de câte 8 cor., 4 premii de câte 6 cor., şi 3 premii de câte 5 cor.; c) junince şi tăurenci de 1—3 ani: 2 premii de câte 10 cor., 3 premii de câte 4 cor. şi 4 premii de câte 5 cor.; d) viţele de $^1/_4$—1 an: 1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 8 cor., 6 premii de câte 5 cor. şi 6 de câte 2 cor. *Grupa II. Oi de prăsilă:* a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor. şi 2 premii de câte 5 cor.; b) noatini din 1913: 1 premiu de 5 cor. şi 2 premii de câte 4 cor.; c) noatine din 1913: 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 4 cor. şi 1 premiu de 3 cor.; d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. şi 2 premii de câte 5 cor.

La expoziţie iau parte câţiva membri ai comitetului central al Reuniunii agricole cum şi dl Mihály Arpád, vice-notar comitatens, drept reprezentant al comitatului Sibiiu. Inceputul la ora 11 a. m. In timpul de faţă, cu atâtea năcazuri şi neajunsuri pentru poporul nostru, e în interesul economilor să ia parte fie cu vaci, cu junince, cu tăurenci, cu viţele etc., fie cu oile lor la expoziţie.

2. **Luni la 14/27 Octomvrie** (ziua Cuvioasei Paraschiva) va aranjà a **8-a expoziţie de copii** în comuna **Răhău** (lângă Sebeşul-săsesc). La expoziţia de copii i-au parte numai copiii din Răhău, cu vârsta de 1—4 ani. Expoziţia se ţine în salele şcoalei cu începere dela ora $10^1/_2$ a. m.

Se vor împărţi 50 premii în sumă de 250 cor. la care dăruesţe comuna politică Răhău 100 cor., băncile „Sebeşana“ şi „Agricola“ din Sebeşul-săsesc, cum şi Reuniunea agricolă câte 50 cor. Ele se împart astfel:

Grupa I. băieţi: a) dela vârsta de 1—2 ani: 1 premiu de 10 cor.; 4 premii de câte 5 cor.; 1 premiu de 4 cor.; 2 premii de câte 3 cor.; 3 premii de câte 2 cor.; b) dela 1—3 ani: 1 premiu de 10 cor.; 4 premii de câte 5 cor.; 1 premiu de 4 cor.; 2 premii de câte 3 cor.; 3 premii de câte 2 cor. c) dela 3—4 ani: 1 premiu de 10 cor.; 3 premii de câte 5 cor.; 1 premiu de 4 cor.; 3 premii de câte 3 cor.; 2 premii de câte 2 cor. *Grupa II. băiete:* a) dela vârsta de 1—2 ani: 1 premiu de 10 cor.; 3 premii de câte 5 cor.; 1 premiu de 4 cor.; 2 premii de câte 3 cor.; 2 premii de câte 2 cor. b) dela 2—3 ani: 1 premiu de 10 cor.; 2 premii de câte 5 cor.; 1 premiu de 4 cor.; 2 premii de câte 3 cor.; 2 premii de câte 2 cor. c) dela 3—4 ani: 1 premiu de 10 cor.; 3 premii de câte 5 cor.; 2 premii de câte 3 cor.; 2 premii de câte 2 cor. Pe lângă premiile în bani se va împărţi şi câte o broşură cu conţinut igienic.

In juriul expoziţiei de copii iau parte mai mulţi medici, în frunte cu medicul *Dr. Ioan Elekeş* şi *Dr. Atanasiu Moga* din Sebeşul-săsesc şi cu *Dr. Brutus Benţa,* medic în Petrifalău. Dl Dr. A. Moga va ţineà o prelegere din higiena copilului.

Comitetul Reuniunii din acest prilej pune temeiu cu 20 cor. la *„Fondul de ajutorare al femeilor lăuze dar sărace din Răhău“* apoi va împărţi tăbliţe cu regule scurte despre creşterea, îmbrăcămintea, nutrirea etc. copiilor, cari să vor da părinţilor spre a le atârnà pe pereţi în case.

Premiile se introduc în cassete de economisare şi de acolo în libele de depunere ale „Cassei de păstrare în Sălişte“, libele cari vor purtà numele copiilor premiaţi.

Copiii premiaţi se vor cântărì, măsurà şi fotografià.

Cum însufleţirea în poporaţiunea din Răhău pentru expoziţia de copii este mare, nădejde avem, că ea se va numărà între lucrările vrednice de a luminà mintea şi de a încălzì inimile alor noştri.

Reuniunea noastră agricolă e vrednică de toată lauda şi de tot sprijinul, dat fiind că lucrează pentru binele şi înaintarea poporului nostru.

Sibiiu, 13 Oct. n. 1913.

Victor Tordăşianu
secretatul Reun.

La culesul strugurilor.

— Câteva observări. —

Speranţele frumoase de recoltă bună a vinului din anul acesta, au fost nimicite în urma timpului nepriincios din vara trecută. In cele mai multe părţi ale ţării, boalele „Peronospora“ şi „Făinarea“ au nimicit aproape 30—60% din roadă, aşa că abia au rămas 40—70% din struguri neatacaţi. In viile, unde mereu s'au stropit şi prăvuit la timp, au rămas neatinşi strugurii de morburile amintite.

Urmând timpul frumos din Septemvrie şi prima jumătate a lui Octomvrie, atât strugurii rămaşi neatinşi de morburi, cât şi cei din viile, cari n'au fost atinse de loc, s'au desvoltat peste aşteptare de frumos. Conţinutul de zăhar s'a înmulţit, aşa, că ne putem aştepta la un vin, — deşi puţin, — dar de o calitate foarte bună. Intre împrejurările de azi e bine, că barem nu trebue să facem spese şi cu zaharizarea mustului (adecă nu trebue să punem zăhar în must). Unde totuşi este lipsă de zaharizat, trebue să se înştiinţeze aceasta la inspectoratul regesc de vierit din cercul respectiv.

Inainte de culesul strugurilor, să curăţesc atât vasele de cules, cât şi buţile, cu apă caldă cu sodă de 2%, dupăcum cere trebuinţa. Buţile înainte de a pune must în ele, — dupăce s'a stors apa şi s'au uscat, — să sulfurizează (să afumă cu pucioasă). Lucrul de căpetenie este să fie curăţenie de model. După cules, să sortează strugurii. Cei sănătoşi se storc deosebit; iară cei crepaţi, mucezi şi tinoşi asemenea deosebit.

E de lipsă, ca cultivătorii de vii să-şi cumpere gradatoare de must, pentrucă numai înşişi măsurând vinul, îşi pot căpătà date sigure despre conţinutul de zăhar, putând astfel croì preţul fără să se înşele. Intre gradatoarele de must, cel mai bun este al lui „Babo şi Pilitz“.*) La gradare mustul trebue să aibă o anumită căldură. (Cele trebuincioase sunt descrise pe larg în „Cultivarea viei şi manuarea vinului etc.“) Cultivătorii de vii, cari îşi vând ca vin productul, trebue să-şi cumpere şi gradator de alcohol. După cum scrie „B. L.“, în Francia s'a aflat gradator de alcohol, cu care vierul în câteva minute ştie conţinutul de alcohol din vinul său. Se numeşte „Vinometre“. Şi când măsurăm vinul cu aparatul acesta, trebue să aibă vinul o anumită căldură. Cine cumpără, capătă şi îndrumar despre folosirea lui. Gradatorul lui Wagner, pe care îl folosesc mai toţi neguţătorii de vin şi prin aceasta influinţează asupra preţului mustului şi vinului în favorul lor, nu arată exact nici gradele de zăhar din must, nici gradele de alcohol din vin.

In unele părţi ale ţării, să plăteşte mustul dela 40 coroane în sus. Deşi în anul acesta, negustorii de vin să arată cu rezervă (se cam ţin înapoi), totuşi, dacă nu acum, dar pe la finea lui Noemvrie sau începutul lui Decemvrie, vor fi siliţi a cumpărà vinul, nefiind peste tot mult vin bun în depozite. Chiar pentru aceia, vierii să se abţină (să nu se grăbească) de a-şi vinde mustul ieftin, pentrucă după primul tras de pe drojdii i-se va urcà preţul.

Acei proprietari de vii, cari nu şi-au putut valorà (vinde) în anul trecut vinul, — fiind acru, — prin mai multe trageri şi-l pot îmbunătăţì. Prin tragere, vinul perde mult din acreală (tanin). Se poate îmbunătăţì şi prin dospire pe comină proaspătă din anul acesta. (Vezi „Cultivarea viei etc. pag. 216 şi 243, dispoziţiile mai de frunte ale legii despre vinuri). Vinul să lasă numai 7 ore pe comină (treveri) şi apoi se stoarce.

Danil D. Graur, învăţător.

*) Să poate procura dela Bor. Lapok, Budapest, Üllői ut 25.

Poşta Redacţiei şi a Administraţiei.

Iliuţ Pintescul, Bucovina. Altul nu avem, afară de acesta.

Sofia Băiaş în M. Acum nu se află, dar mai încolo credem că da. Se va publica în foaie.

Andreiu Săcăcuţ a Gavrilii în K. Preţul bucatelor se publică în foaie după cum a fost în zilele acolo numite la Budapesta, Sibiiu sau în alt loc. Acele preţuri sunt câte odată mai mari, altădată mai mici, după cum merge târgul.

Abonatul 8278. Mai încolo se va afla; atunci vom scrie în foaie.

Hosszu és Urkán, Torda. Stând astfel firma D-Voastră tipărită pe cuvertă nu ştim ce fel de Români sunteţi! De aceea nu putem încă publica cele trimise, ci aşteptăm lămuriri, pe lângă dorinţa de a vă vedea scris numele în viitor cum se cade românește. Atât deocamdată la acest loc.

Mai multora. Toate scrisorile adresate la administraţia foii noastre pentru fata cea din Măg'nime, s'au trimis mai departe la adresa respectivei fete. Observăm însă, că au fost preste 20 cu totul; dar i-am amintit, ca să răspundă la fiecare despre primirea scrisorilor.

Trandafir S. în Soborşin. Scrisoarea D-Tale am dat-o unei persoane, de unde credem, că vei primi răspunsul dorit.

O expoziţie interesantă, care cuprinde diferite picturi, apoi desemnuri grafice etc., se află în pavilonul de iarnă dela „Gesellschaftshaus“ în Sibiiu. Toate aceste lucrări artistice sunt expuse de un tinăr sibian de origine Macedo-Român, dl *George Matei*, care petrece de mai mulţi ani în Berlin. Recomandăm cu plăcere cercetarea acestei expoziţii, asupra căreia vom scrie unele amănunte în numărul viitor. E deschis până la 26 Octomvrie în fiecare zi dela 10—4 d. a.

Târgurile de ţară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

7 Octomvrie: Nocrichiu, Seliște.

8 Octomvrie: Bonţida, Ghiriș.

10 Octomvrie: Braşov, Cehul din Selagiu, Dalboşeţ, Reghinul-săsesc.

11 Octomvrie: Bruiu, Zorlenţul-mare,

12 Octomvrie: Almaşul mare (com. Cluj), Rodna-veche, Şinca-veche.

13 Octomvrie: Batania, Bichiș-Ciaba, Boroşineu, Buza, Canija-turcească, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poaian-sărată, Săsciori, Vârşeţ.

Preţul bucatelor

In SIBIIU la 14 Octomvrie st. n.

Grâu	Cor. 17.60 până	19,60	de hectolitru
Săcară	12.—	13.60	„ „
Orz	9,—	10,40	„ „
Ovăs	4.40	5 60	„ „
Cucuruz	12,50	14,—	„ „
Cartofi	3,—	4,—	„ „
Fasole	23,—	24,—	„ „
Făină Nr. 3	35,20	35,20	la 100 chilo
„ „ 4	34,40	34,40	„ „ „
„ „ 5	3380	33,80	„ „ „
Slănină	165,—	176,—	„ „ „
Unsoare de porc	70.—	175,—	„ „ „
Său brut	56,—	64,—	„ „ „
Său de lumini	84,—	88,—	„ „ „
Său de lumini fodit	104,—	104,—	„ „ „
Săpun	66,—	70,—	„ „ „
Făn	4,80	6,—	„ „ „
Lemne de foc neplutite	10,—	10,10	la met. cub.
„ „ „ plutite	9 20	9,70	„ „ „
Spirt ratinat	Cor. 2,12	2,12	„ „ „
Spirt rdinar	2,28	2,28	„ „ „
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20 până	1 80	la chlo,
„ „ „ „ friptură	1,60	2,—	„ „
„ „ viţel	—.80	1,80	„ „
„ „ porc	1,20	1,,92	„ „
Ouă 10 bucăţi	—,67	—,80	„ „
Un păhrar de miel	—,—	—.—	„ „
Carne de cal	—.80	1,20	„ „

Redactor resp.: **Nicolae Bratu.**
Editura şi tiparul **“Tipografia Poporului„.**

Materii crude curate! Fabrici curate!

Numai cele mai bune, cele mai cu îngrijire alese şi cele mai curate materii crude să folosesc la prepararea **„Săpunului Schicht“**. Nu numai toate aparatele, căldările şi maşinăriile ci şi localităţile unde se prepară să susţin într'o stare cu totul desăvârşită de curate, pentru ca astfel săpunul într'adevăr curat să se lifereze şi din fabrici cu totul curate. Claritatea **„Săpunului Schicht“** şi neîntrecutele sale cualităţi buno sunt rezultatele unor esperienţe şi nenumărate încercări de decenii.

Cel mai bun la înmuiarea rufelor este Extractul de spălat „Lauda femeii“!

Săpun curat! Rufe curate!

Rufele numai atunci pot devenì curate, fără defecte şi fără să sufere la spălat, dacă folosim un săpun deplin curat şi nefalsificat. Noi garantăm cu 25.000 coroane, că **„Săpunul Schicht“**, marca **„Cerbul“** este absolut curat şi liber de orice părţi constitutive stricăcioase. Toate cuceririle timpului mai nou, toate invenţiunile ştiinţei şi ale tehnicei, să folosesc pentru ca Săpunul Schicht să fie produs după putinţă, cât se poate mai bun şi mai ieftin. Permanent să lucrează încă la perfecţionarea şi ameliorarea lui.

Cel mai bun la înmuiarea rufelor este Extractul de spălat „Lauda femeii“!

1309

„AJUTORUL“, institut de credit şi economii, societate pe acţii.

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economìi, societate pe acţii **„Ajutorul“**, să învită prin aceasta, conform § 16 din statute la o

Adunare generală extraordinară,

ce se va ţinea în **Vale** în **9 Noemvrie st. n. a, c.,** la 1 ore p. m., în sala festivă a şcoalei gr.-or.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării, constatarea acţionarilor prezenţi şi a plenipotenţelor.
2. Raportul direcţiunei.
3. Modificarea statutelor.
4. Întregirea direcţiunei şi a comitetului de supraveghiare.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari cari doresc a participà la adunarea generală extraordinară în senzul §-lui 17 din statute sunt rugaţi a-şi prezenta acţiile, eventual dovezile de plenipotenţe cel mult până în 8 Noemvrie st. n. a. c., la cassa institutului din Şeica-mare, la filiala sa din Mediaş, agentura Vale şi »Poporul« din Săliște. 3411

Şeica-mare, 13 Octomvrie 1913.

Direcţiunea.

Căsătorie.

Un tinăr român în vârstă de 28 de ani, de meserie pantofar, caută cunoşîinţe unei fete sau o văduvă până la vărsta de 30 ani, spre a se căsători. Respectivul are locuinţa sa proprie, care e vrednică la 5000 coroane. Respectiva să se adreseze la **E. Langa** în **Cincul-mare** Nr. 293. 1318

Vinţeler.

Caut un loc ca vinţeler la vii sau la vr'o grădină cu pomi. Sunt căsătorit, dar fără copii, având însă pe Mama la noi. Ştiu rândul la orice lucru şi am atestate bune. Doritorii binevoiască a scrie la adresa **Stefan Podari** în **Lipova** (Lippa) Nr. 574. 1329

Ca econoamă 1304

la vre-un preot văduv mai în etate sau învăţător penzionat, caută loc o văduvă în etate, care se pricepe la tot lucrul din casă şi afară, o femeie inteligentă, din casă bună de preot dar fără familie. Doritorii binevoiască a trimite scrisorile la adresa administraţiei „Foii Poporului“, de unde se vor trimite respectivei. Pentru porto e a se adauge o marcă de 10 bani.

Licitaţie de moară.

In **19 Octomvrie n. 1913,** la 2 ore după ameaz', se va vinde prin licitaţie publică moara cu două petri şi cilindru mânată cu benzin, ce se află în comuna **Racoviţa** (Oltrakovicza). Doritorii să poftească la oara numită la faţa locului. 1313

Moară de vânzare sau de arândat.

O moară cu două petri în stare bună, cu vad bun de apă şi o **maşină de îmblătit** cu curea, mânată tot cu apă, apoi un şop unde se pune stogul şi o grădină cu pomi roditori, mărimea 400 stânjeni pătraţi, se arândează sau se vinde din mână liberă. Moara se află în **Pojorta,** (comitatul Făgăraş, u. p. Voila). Adresa proprietarului este: **Ioan Muntean** în **Sadu** Nr. 133 (Czod, u. p. Nagydisznod). 830

Ca econoamă

caută loc o văduvă mai în etate şi din familie bună, într'un loc de asemenea potrivit persoanei respective. Adresa se poate primi dela administraţia acestei foi. Pentru răspuns a se adauge o marcă, 1333

O doamnă

îşi caută un post potrivit ca **ajutor pe lângă doamna casei sau la copii,** eventual şi ca îngrijitoare la vr'o persoană bolnăvicioasă. Salar şi ocuparea postului după învoială. A se adresa: Endes, Sibiiu, strada Lungă Nr. 5. 1301

1—2 băeţi

se primesc ca **ucenici** în **franzelăria** subscrisului, pe lângă condiţiunile cele mai favorabile. **Toma Lupaş,** Săliște (Szelistye). 1326

Drogist-medicinist

persoană de fach harnică, cu cunoştinţe de limba română şi germână află angajament întro mare drogerie din Viena. Ofertele sunt a se adresa sub: **W. O. 7939** la

Rudolf Mosse, Wien
I., Seillerstätte 2. 1330

Nr.-M. 13,700. 1334

Publicaţiune.

Spre îndeplinirea lucrărilor pregătitoare pentru asentarea anului 1914 în sensul § 22 a părţii I. din instrucţiunea pentru îndeplinirea legii militare, se publică:

1. că **tinerii născuţi la anul 1893 în Nagyszeben,** cari fac parte din clasa I. a recruţilor, precum şi cei născuţi în anii 1892 şi 1891 cari vin în clasa II. şi III., dar încă n'au corespuns cu totul asentării, sunt obligaţi, ca fără nici o altă înştiinţare **în decursul lunei Noemvrie anul curent** să se prezinte în oarele înainte de ameazi din zilele de lucru în persoană sau în scris, sau să se înştiinţeze prin părinţii lor ori alte neamuri **la magistratul orăşenesc (secţia afacerilor militare, strada Măcelarilor Nr. 4, partere, uşa Nr. 4),** spre a face înştiinţarea de lipsă;

2. că **cererile documentate pentru recunoaşterea avantagiilor cuprinse în §§ 20, 29, 30, 31, 32 şi 82 ai legii militare** spre împlinirea datorinţelor militare, în lunile **Ianuarie şi Februarie 1914 sunt a se înainta subscrisului mag strat,** sau cel mai târziu **în ziua asentării principale la comisia pentru asentare;**

3. că **cererile pentru concederea de a se supune asentării afară de cercul aparţinător, până la sfârşitul lui Noemvrie anul curent** sunt a se înaintà aici cu atât mai vârtos, deoarece cereri întrate mai târziu pe baza ordinaţiunilor în vigoare se vor respinge, iar respectivii vor fi obligaţi a se prezenta aici la asentare;

4. că **înştiinţările străinilor, adecă aceia, cari nu se ţin de Nagyszeben, dar sunt născuţi în anii 1893, 1892 şi 1891 şi snnt domiciliaţi aici, de asemenea au a se întâmpla în timpul 1—30 Noemvrie anul curent,** în oarele înainte de ameazi din zilele de lucru la oficiul sus numit, altcum încă se vor pedepsì după cum se spune mai sus.

In fine se observă, că necunoaşterea obligămintelor din legea militară de recrutare sau necunoaşterea acestei publicaţiuni în nici un caz nu se poate aduce ca motiv de scuzat.

Nagyszeben, 1 Octomvrie 1913.

Magistratul orăşenesc.

Ca cârcimar

sau ca îngrijitor la vr'o curte ori alt post potrivit, caută loc un tinăr român căsătorit, harnic şi priceput, cu un copil, având şi două surori, cari încă le-ar putea lua la sine, spre a-i fi de ajutor. Doritorii binevoiască a se adresa la **Ilie Bulea,** în **Girbom,** u. p. Vingárd. 1329

Pentru oase slăbuţe.

Copiii, cari resping folosirea uleiului de peşte, arată cu totul o deosebită plăcere la luarèa Emulsiunii-Uleului de peşte alui Scott. Din acest motiv, medicii prescriu micilor pacienţi, cari au lipsă de mijloace pentru întărirea oscioarelor, Emulsiunea lui Scott în locul uleului de peşte comun. Emulsiunea lui Scott mulţămită încercatei sale compositiuni care promovează anume desvoltarea oscioarelor, contribue foarte mult la întărirea organismului fraged şi tinăr. Copiii încep deja încordat a se scula şi sta pe picioare şi în curând a fugì vioi şi siguri jur-împrejur.

Hotărâţi-vă deci a da copiilor în etate fragedă şi palizi **„Emulsiunea lui Scott“,** care este cea mai bună şi totodată şi cea mai uşoară la mistuit şi care îi preschimbă într'o stare vioaie şi bucalată. — Numai în urma **„Emulsiunii lui Scott“** se pot obţinea resultate bune şi nici decum în urma altora.

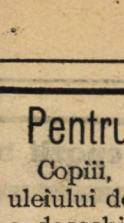

Preţul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimiţându-se 50 fil. în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII şi pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimite prin o farmacie un pachet de probă gratuit. 1309

Moară de vânzare

aflătoare în comitatul Sibiului, la o poziţie foarte bună în drumul ţării, circulă două comune cu măcinatul, e nouă făcută numai de doi ani, cu două părechi de pietri, care vin purtate cu motor de benzin de 16 puteri cai, cu ţilindru de vine făina cernută, are toate cele de lipsă, **se vinde cu preţ foarte ieftin,** din cauza premutării în depărtare. Doritorii să se adreseze la administraţia acestei foi, de unde vor primì şi alte informaţiuni. Pentru răspuns a se adăoga o marcă postală de 10 bani. 1233

Caut un morar

pricepător de a conduce moara mânată cu motor Diesel, începând cu 1 Noemvrie a. c. Doritorii să se adreseze la

Nicolae Vidrighin
1340 Ocna-Sibiiului (Vizakna)

Un tinăr 1338

român, cu atelier de rotărie şi măsărie, avere la 5000 cor., caută cunoştinţa unei fete sau neveste fără copii, în etate până la 25 ani, spre **a se căsători.** E de dorit, ca respectiva înseă să aibă ceva avere în măsură cu a lui şi să fie dintr'o familie bună. Scrisorile sunt a se adresa la administraţia „Foii Poporului“ de unde se vor trimite respectivului tinăr.

TUSA răguşeala şi troasna le vindecă mai bine

Bomboanele-Pemete ale lui Réthy

Milioane de oameni iau cu plăcere renumitele Bomboane ale lui RÉTHY, fiind că sunt de un gust extraordinar de bun şi nu sunt stricăcioase nici stomacului şi nici poftei de mâncare. Depărtează repede şi sigur tusa şi flegma.

Să fiţi atenţi la cumpărat şi cereţi apriat *Bomboanele lui Réthy,* fiindcă sunt foarte multe fabricate fără valoare în circulaţiune. Pe fiecare cutie cu bomboane adevărate, să poate cetì evident numele *„Réthy“.*

Preţul unei cutii *60* fil. şi se pot căuăta pretutindeni. Expediţie prin postă; *5* cutii cu cor. *3*·— francate.

BÉLA RÉTHY, farmacist **Békéscsaba**

Publicaţiune.

In 26 Octomvrie n. 1913, la 3 ore după ameazi, în cancelaria primăriei comunale, se dă în licitare **păşunatul comunal** din comuna Hidegviz (Călvasăr), de toamnă şi de primăvară, începând din 27 Octomvrie 1913, până la 6 Maiu 1914.

Teritoriile de ogor şi de mirişte 1200 jug., păşunatul comunal de 600 jug., cu suma de oi dela 300—400.

Hidegviz (Călvasăr) în 9 Oct. 1913.

1328 **Primăria comunală.**

Nr, 1770/1913 1331

Publicaţiune.

Localul de cârcimă al comunei **Kisberivoj** (Berivoiul mic) comitatul Făgăraş, împreunat cu licenţă de cârcimărit şi constătătoare din 4 odăi şi adificii laterele, **să esarândează** pe termin de 3 ani, începând din 1 Ianuare 1914 până în 31 Decemvrie 1916, pe calea licitaţiunei publice ce să va ţinea în **26 Octomvrie 1913,** la 10 ore a. m. în cancelaria notarială din loc.

Preţul strigării 400 cor.

Condiţiunile de esarâdare să pot vedea în cancelaria notarială.

Kisberivoj., în 1 Octomvrie 1913.

Primăria comunală.

Casă de vânzare.

O casă nouă constătătoare din 5 odăi, curte, pivniţă, instalaţie electrică şi canalizare, telefon la uşe, etc., se află de vânzare momentan din mână liberă, cu preţul de 12.000 coroane. Casa se află în **Sibiiu, Schützengasse Nr. 17.** Doritorii să se adreseze la Iosif Joandrea, Târgul vitelor Nr. 7. 1298

Dr. Aurel Gerasim

advocat

a strămutat cancelaria advocaţială în **Sibiiu, strada Şaguna (Morii) Nr. 7.** 1299

1064

După cum susţine ştiinţa de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinţi şi gură.

Preţul: sticlă mare K 2·—
„ mică „ 1·20

Copii în cost

să primesc în familia unui învăţător maghiar, unde eventual să dă şi privat. Informaţii să dau la administraţia Foii Poporului. 1302

700 stângini lemne de stejar

se află **de vânzare** cu preţ foarte ieftin. Lemnele sunt pe hotarul Vurpărului.

Doritorii de-a cumpăra să se adreseze cât mai curând la **Toma Oprean** în **Ţichindeal** u. p. Nocrich (Ujegyház). 1298

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“ unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate ţările şi din toate cercurile sociale, atât inteligenţă cât şi popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii şi alte instituţiuni, cum şi anunţarea a tot felul de mărfuri şi articii ce trebuesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informaţii asupra preţului inseratelor se dau cu plăcere la

Administraţia
„FOII POPORULUI“

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoştinţa onoratului public din Sibiiu şi jur, că mi-am deschis un

Atelier de lăcătuşerie de artă, edificii şi instalaţiuni de apaducte

Sibiiu, str. Guşteriţei 75

(întrarea după colţul stradei Cina — Annagasse Nr. 11)

unde execut, pe lângă preţuri moderate, tot felul de lucrări, dela cele mai simple până la cele mai fine, aparţinătoare branşei de lăcătuşerie, precum: **porţi de fer, grilajuri, uşi, ferestri, portale** pentru prăvălii, din fer şi alamă etc. etc. De asemenea esecut **cuptoare** în diferite preţuri şi mărimi.

Rugând onoratul public a mă onora cu binevoitoarele comande, asigurând o esecuţie bună şi modernă, despre ceeace poate servì praxa mea de mai mulţi ani în ţări străine, semnez

Cu toată stima

VASILE POPOVICIU 1335

Sibiiu, strada Guşteriţei (Elisabethgasse) Nr. 75.

Tot aici se primesc ca învăţăcei şi
= doi băieţi. =

Pastă de dinţi
KALODONT
Apă de gură
1044

„Berson“

este la noi

călcâiul de gumi

cel mai bun şi mai plăcut.

Cereţi dela pantofar direct, ca să pună **„Berson“** de cel mai nou în carton aurit. 3810

Beutură escelentă şi cu gust bun care produce sânge. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescenţă. Influenţează producerea sângelui, întărind muschi şi nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinţi.

Preţul unei sticle mari Cor. 3·50, una mică Cor. 2·—. Se capătă în toate apotecele. 591

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiiu.

O moară

modernă, mânată cu apă, cu 2 petri, pe râul Zsoil, în centru la mai multe comune, cu dreptul de apă regulat şi rentabil, fără sarcini, e **de vânzare** cu 25 mii coroane. La preluare să recere 10 mii cor, numărar Reflectanţii să se adreseze la Nemes János în Petrozsény. 1245

Practic pentru ori-şi-cine!

Cel mai ieftin izvor de cumpărare!

750 buc. pentru numai cor. 3·75.

Un orologiu aurit minunat precision »Anker« cu umbletul de 36 oare pre lângă garanţă de 3 ani împreună cu lanţ frumos, o cravată de mătasă pentru domni, un ac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucăţi batiste fine, un inel pentru domni cu peatră scumpă imitată, un spiţ pentru ţigări din spumă de mare imit., o oglindă minunată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografiat la moment, un scobitor de dinţi fin constătător din 4 părţi, broşă pentru dame „Noutate“ o pereche de bumbi de manchete din aut double „Ideal“ cu închizătoare patentată, uu album minunat cu chipurile cele mai frumoase ale universului pentru cari fiecare trebue să aibă interes, un colar minunat pentru dame din mărgele orientale, cari nu se sparg, 20 obiecte fine pentru corespondenţă şi încă 610 obiecte necesare pentru casă, toate laolaltă împreună cu orologiul, care singur valorează banii aceştia, costă numai cor 3·75. Trimiterea se face cu rămbursă prin Export-Haus „LOUVRE“ 1336

E. Windisch, Krakau Nr. M/9.

NB. Ce nu convine, se retrimît banii.

In loc de cor. 12.–

numai Coroane **5·–**

15.000 părechi de ghete cu băeri, conform desemnului de sus tot din piele bună şi talpă tare bătută cu cuie, cari au fost comandate pentru a se trimite în Balcani dar au rămas înapoi din cauza războiului. De aceea acum sunt silit a le vinde părechea sub preţul ce mă costă, adecă **numai** cu **cor. 5·—** Se pot căpăta pentru domni şi dame în toate mărimile. **Trimitere cu rambursă.**

Exporthaus „Perfekt“

Vien, VII., Neustiftgasse 137/55

Preluare de prăvălie

Aduc la cunoştinţa onoratului public din Sibiiu şi împrejurime, că subscrisul am preluat vechea şi renumita prăvălie de încălţăminte dela **Karl Ott, Sibiiu, strada Poplăcii** (Quergasse) **Nr. 9.** Bazat pe o praxă de 25 ani, voiu conduce această prăvălie de aşa, ca să nulţumesc orice dorinţe.

Rugându-mă a-mi arăta şi mie aceeaş încredere, ce a-ţi avut-o faţă de dl Karl Ott, şi aşteptând binevoitoare comande, semnez

cu toată stima

GEORGE THEIL,

1323 **Sibiiu, strada Poplăcii Nr. 9.**

Telefon Nr. 47 cu înţelesul în întreg complexul.

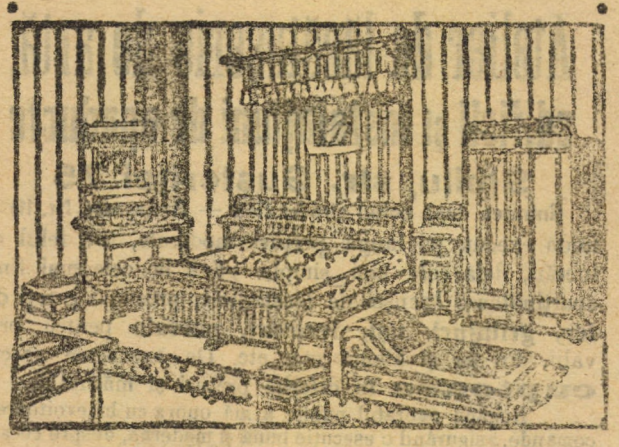

Telefon Nr. 47 cu înţelesul în întreg complexul.

Mobile moderne.

în toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanţă

recomandă 334

EMIL PETRUŢIU

fabrică de mobile

SIBIIU, Str. Sării (Salzgasse) **37**

Expoziţie de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărare.

Primesc şi execut toate lucrările de lipsă la biserici nouă şi vechi.

Depozit bogat sortat! 1305

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană

Sibiiu, Bachgasse Nr. 3—5,

îşi recomandă fabricatele lor precum: **tălpi pentru opinci** din piei întregi de boi şi bivoli, Vaches-Croupons şi tălpi de bivol cu margini şi fără margini în diferite cualităţi.

Mai departe se află în **depozitul fabricei** un mare asortiment în **Părechi de opinci tăiate** pentru femei, bărbaţi şi copii. **Brandsohlkipsen** şi diferite **bucăţi de tălpi** căzute. **Piei de vacă de vachs,** lucii sau şi în pregăteala lor

Pittlinguri de vachs, „ „ „ „ „ „
Kipse de vachs, „ „ „ „ „ „
Piei de viţăl de vachs, „ „ „ „ „ „

Piei crepate de vachs, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi şi fabricate. **Piei de oaie** în fărbi diverse. **Căptuşeli de oaie.** Asortiment bogat în toate necesităţile aparţinătoare pantofăritului şi cismăritului şi în calapoade.

Călcâie de gumă.

Difevite lacuri, creme şi mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărţământul nostru propriu să pregătesc, la dorinţă şi după măsură, toate părţile de sus la ghete (feţe) prompt şi pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Preţuri solide! **Fabricate proprii!**

Serviciu coulant exact!

„COSINZEANA“ de probă!

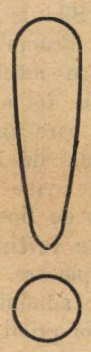

Pe lunile Octomvrie, Noemvrie, Decemvrie v. a. c. fiecine poate avea frumoasa revistă literară ilustrată **„Cosinzeana“**, dela Orăştie, care astfel costă pe 3 luni 3 cor., — pentru

numai 1 cor. 80 fil.

Fiecare familie românească de cărturar, care n'ar aveà încă această revistă să grăbească a şi-o abona pe aceste 3 luni de probă, trimiţând neînsemnata sumă de cor. 1·80, la:

Administraţia „Cosinzeana“

1319 **în Orăştie (Szászváros).**

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălţăminte cos

Vasilie Ban, „La cisma mare roşie“ Sibiiu, strada Cenci Nr. 7

pe lângă preţuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu preţuri de reclamă.

Preţuri:

Principiul meu este: Câştig puţin, vânzare mare!

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea . .	20—25	K 3—4
„ „ „ . .	26—28	„ 4—5
„ „ „ . .	29—34	„ 5—7
„ „ „ . .	35—39	„ 7—9
Păpuci de jumătate pentru dame Chevreaux şi Box sau Kalv		„ 4—14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux şi Box sau Kalv		„ 8—14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuţie în Kalv sau piele de vichs .		„ 7—

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumi sau băieri	K 9·50
„ „ „ bumbi sau ideal	„ 10—
„ „ „ Kobzak	„ 14—
„ „ „ Oxford	„ 12—
„ „ „ formă americană .	„ 13—
„ „ „ formă americană, cu bumbi şi băieri	„ 16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	„ 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii şi domni.

Camaşi cu 4 5 6 fi 8 cm.

În dumineci şi sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

• **Capital social Coroane 1,200.000.** •

Telefon Nr. 188 Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acţii în Sibiiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înfiinţată de institutele financiare (băncile) **române din Transilvania şi Ungaria.**

Prezidentul direcţiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al **„Albinei“**
şi prezidentul **„Solidarităţii“**

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca **asigurări contra focului şi asigurări asupra vieţii** în toate combinaţiunile. Mai departe mijloceşte: **asigurări contra spargerilor, contra accidentelor şi contra grindinei.** Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condiţiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum şi la agenţii şi bărbaţii de încredere ai societăţii. — Prospecte, tarife şi informaţiuni să dau gratis şi imediat 423

Persoanele cunoscute ca cumpărători buni şi cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societăţii

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informaţiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesaţi să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“

Hop, hop!...

Nu uitaţi,

că cea mai apropiată **tragere** a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară va fi la

25 Octomvrie a. c. **Cor. 75.000**

când se va trage câştigul de

iar la **27 Decemvrie** a. c.
cel mai mare câştg din lume de

Cor. 1,000.000

Vindem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu **6 trageri** anual pe

36 rate lunare à 6.30 cor.

iar unul 1306

dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din patrie cu **3 trageri** anual pe

36 rate lunare à 4.40 cor.

Ambele lozuri împărechiate, — adecă din fiecare câte o bucată, — cu **9 trageri anual**, le vindem de prezent pe

40 rate lunare à 10·— cor.

Cea mai ieftină ofertă! Tot lozul câştigă necondiţionat!

Cine ne trimite primele 2 rate deodată, aceluia îi evităm rata a 3-a gratuit. Până la achitarea deplină i-se estradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria şi Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate participă la joc, iar eventualele câştiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-şi pierd valoarea ca lozurile dela loteria de classe, ci se joacă până la sfârşitul loteriei, astfel că în caz de noroc un număr poate trage şi de mai multe ori cu câştig, dar cel puţin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunţite trimitem la dorinţă oricui gratuit şi franco.

Nu întârziaţi a vă încerca norocul!
Grăbiţi cu comandele la adresa:

Ústredná banka úc. spol., Budapest, Váczi-körút 31 sz.

O casă

cu curte mare, constătătoare din 2 odăi, apoi lângă aceasta să mai află o altă curte către stradă, fără casă sunt de vânzare din mână liberă, cu preţul fix de 11 mii coroane. A se adresa în **Sibiiu,** strada Lungă Nr. 18. 1290

Ludovic Ferenczy

croitor de bărbaţi
SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de toamnă şi iarnă în mare —— asortiment. ——

Noutăţile

sosite chiar acum, **pentru haine de bărbaţi stofe englezeşti, franţuzeşti şi indigene,** din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: **Sacko, Jaquete şi haine de salon,** cu preţuri foarte moderate.

Deosebită atenţiune merită noutăţile de stofe pentru **pardisiuri** şi **„Raglam“,** cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecţionate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atenţiune a On. domni preoţi şi teologi absolvenţi. — **In cazuri de urgenţă confecţionez un rând complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum şi tot felul de articli de uniformă, după prescripţie croitura cea mai nouă.

Scutit prin lege

Imitaţiunile să urmăresc prin lege

La tusă, răguşeli şi troacnă
nu există alt mijloc mai bun de cât veritabile

Bomboanele Menthomol

cari vindecă cu efect repede şi sigur, sunt plăcute la luat, au gust deplin bun, nu vatămă stomacul şi promovează pofta de mâncare.

Preţul unui carton 40 fileri.

De căpătat în toate farmaciile şi drogeriile. — La cumpărare să se observe la numele **„Menthomol“.** — Pe fiecare carton trebue să figureze clicheul celor 4 pitici mai sus alăturaţi.

Fabrica: A. EGGER şi FIIUL
liferant de curte ces. şi reg. WIEN.

Binecunoscutele **resturi** de Moravia
Rochii de dame din Loden

sunt ieftine şi se află în cea mai bună calitate numai la firma

I. Ingrowitzer Webwarenerzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mähren (Austria).

Aceste stofe de lână (Loden) sunt o *marfă minunată pentru revânzători,* de oarece sunt foarte iubite de dame. — Cereţi oferte. 1232

Corespondenţă germană

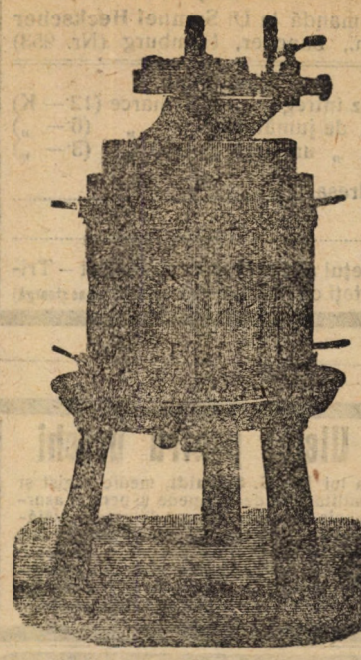

AND. RIEGER

SIBIIU 1235

Prima fabrică renumită transilv.
de maşini economice

oferează, pentru recolta vinului, fabricatele sale neîntrecute şi solide, anume:

Teascuri
pentru vin şi poame

în patru mărimi diferite

Mori pentru poame şi struguri
Sfârmiteri de struguri.

Cereţi prospecte împreună cu preţurile indicate

Viţă americană altoită

precum şi viţă americană pentru altoit, cu şi fără rădăcini, în diferite varietăţi furnizează renumita şi de mulţi ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari

Mediaş—Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conştiinţios. = Soluri garantate.

☛ *Catalogul se trimite la cerere gratis şi franco.* În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulţumire, primite din toate părţile ţării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informaţiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori şi se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. 1314

Vinuri minunate!

1272

Din cauza unei mari rezerve de vinuri, se vând prelângă preţuri moderate vinuri garantat naturale din anii 1908, 1910 şi 1911 în diferite calităţi la

Heinrich Rieger

Prăvălie mare de vinuri
SIBIIU, strada Guşteriţii Nr. 7

▪▪▪▪ Vânzare în mic şi mare ▪▪▪▪

Vinuri escelente

se află de vânzare pe lângă **cele mai ieftine preţuri** la **prăvălia mare de vinuri** 962

J. Schultz SIBIIU, Berggasse 2

(colţul stradei Şaguna) Telefon Nr. 235

Un sfat bun
pentru cine sufere
de stomac!

Intrebuinţează zilnic după mâncare 817

Sarea de Stomac

a APOTECARULUI **SCHAUMANN**

sau

pastilele sărate pentru stomac

Acest mijloc de casă să foloseşte peste tot locul mai mult ca de 40 ani, şi anume la **dureri de stomac, îngreunări la mistuire, lipsă de apetit, slăbire şi diabetes.** Medicii îl recomandă cu stăruinţă. • Trebue avut grije şi de imitaţiuni, de acea să se ceră anume **SAREA DE STOMAC** a lui SCHAUMANN à K 1·50. Trimitere zilnică cu posta dela 2 cutii în sus prin **singurul producent JULIUS SCHAUMANN,** apotecar, **Stockerau bei Wien.** •

Se capătă şi în toate apotecele şi drogeriile mai mari.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate ţările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“. ▪▪ Informaţii să dau şi comande să primesc la administraţia „FOII POPORULUI“. ▪▪▪▪

Renume universal

are ciasul de buzunar **marca „Sirena“, 14 cor. aur american double, anker-remontoir** ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregei producţiuni din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziţie a putea oferi pentru preţul grozav de ieftin de **4 cor. 90 bani** acest cias, care posede un mehanism prima elveţian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăţi 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură **în cinste** un lanţ elegant aurit. Nu e nici un risic. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1085

S. KOHANE, export de ciasuri

Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

Câştigul cel mai mare eventual un milion marce | **Anunţ de noroc** | **Câştigurile sunt garantate de stat**

Invitare de participare la

Şanzele de câştig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebue să se câştige sigur 1211

13 milioane 731 000 marce.

In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătăţit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că [illegible] pe toate câştigurile s'au urcat cam cu 40 procente faţă de mai nainte, prin ce[illegible] aceasta loterie are cele mai bune şanze de câştig.

Câştigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600,000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

un milion de marce.

Celelalte câştiguri mai mari pot fi eventual de:

900,000	marce	305,000	marce
890,000	„	303,000	„
880,000	„	302,000	„
870,000	„	301,000	„
860,000	„	300,000	„
850,000	„	200,000	„
840,000	„	100,000	„
830,000	„	90,000	„
820,000	„	80,000	„
810,000	„	70,000	„

precum şi multe câştiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

In total loteria conţine 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — adecă **mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebue să fie trase.

Preţurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt: 1310

Loz întreg	Loz de jum.	Sfert de loz
10 M. 12 K	5 M. 6.—K	2·50 M. 3—K

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse preţurile lozurilor din clasele diferite precum şi consemnare a câştigurilor, îl trimit la dorinţă gratis şi franco.

Fiecare participant primeşte lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câştigurile să plătesc prompt sub centrala statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la

31 Octomvrie n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 953).

Tăiaţi aici

Comandă la Dl **Samuel Heckscher** sen., bancher, Hamburg (Nr. 953)

Trimete-mi .....

Loz întreg à 10 marce (12·— K)
„ de jumătate „ 5 „ (6·— „)
„ „ un sfert „ 2·50 „ (3·— „)

Adresa: .....

.....

Preţul aici alăturat cu mandat — Trimiteţi cu rambursă (Ce nu dorit, să se şteargă)

Uleiul pentru urechi

a lui **Dr. G. Schmidt,** medic legist şi militar, vindecă repede şi perfect asurzenia cronică, durerea de urechi, vâjâitul şi alte boale de urechi şi în cazuri învechite. O sticlă e 4 cor. şi să poate căpăta la: **Farmacia oraşului (Stadt-Apotheke)** în **Timişoara** (Temesvár) vis-à-viss de biserica seminarului.

Fabrica română de lumini de ciară

a lui 1291

Ioan I. Moga

Poiana (Polyán, Szebenmegye)

Pregătesc şi vând tot felul de lumini de ciară albă şi galbină, cu flori pentru biserici sau pomeni. Mă rog pentru binevoitorul sprijin al onoraţilor preoţi, neguţători şi epitropi.

Cumpăr ciară curată de albine

în cantităţi mari, cât şi mici, ceeace aduc la cunoştinţa stuparilor nostri.

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public din **Sălişte** şi jur, că mi-am deschis un

Atelier mehanic

Sălişte, str. Intre garduri.

Pe baza cunoştinţelor, ce mi le-am câştigat aici şi în străinătate, în decurs de mai mulţi ani, sunt în stare de a repara orice lucru, precum: **maşini de cusut, puşti, revolvere, biciclete, motoare de benzină,** tot felul de **pumpe de fântâni** şi alte e, cu **preţuri moderate** şi silindu-mă a lucra cât se poate de bine, ca astfel onoratul public să fie mulţumit.

Rugându-vă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public semnez

Cu toată stima

OPREA CRISTIU,

mehanic

1265

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“

de

Teodor V. Borza

1150

Variatul şi bogatul cuprins al acestei broşuri e următorul:

În loc de prefaţă	părţământului Asociaţiunei la Mediaş, în 28 August 1898
Din viaţa preotului Teodor V. Borza, autobiografie	Un mire cinstit în coteţ
Ris căscat	Ţiganul cinstit
O predică frumoasă	Ţiganul vânător
Reamintire din anul 1842	Ţiganul husar
Sasul şi Românul	Năbragii Ţiganului
Solerul la Milenîu (1897)	Sasul păcurar
Popa săsesc şi predica	Ţiganul cărturar — Păscălerul
Sasul şi boii	Ingropăciunea Vaivodului
Un voinic cu alt voinic	O predică pe un vârf de salcă
Solerul la vânat	Un toast
Sasul curagios	La Sângiorz, gratulare d-lui protopop Georgiu Simu
Cula merge la peţit	Un peţitor surd
Cula larăşi la peţite	O nuntă ţigănească
Un toast, ţinut la adunarea des-	

Se poate procura cu preţul de **80 bani,** trimişi înainte, dela **Librăria „Foii Poporului“** în Sibiiu, precum şi dela autor în Boarta (Mihályfalva) u. p. Şelca mare (Nagyselyk)

Fabrică de licheruri foarte fine

Înfiinţată la 1878.

Premiată: În Sibiiu cu medalia de aur, Londra cu med. de aur şi crucea de onoare. Bruxela şi Paris cu medalia de aur şi grand prix.

Heinrich Rieger

Sibiiu, strada Gusteriţii Nr. 7

recomandă licherurile sale excelente precum Rum, rachiuri de drojdii, trevere şi :: de prune ca şi ::

1337

ŢUICĂ

veritabilă curată pre lângă preţurile cele :: mai ieftine. ::

HEINRICH RIEGER, strada Gusteriţii Nr. 7.

Berea albă şi neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună şi gustoasă!

Această bere e căutată şi se bea cu plăcere de toţi cari o cunosc, atât la oraşe cât şi la sate.

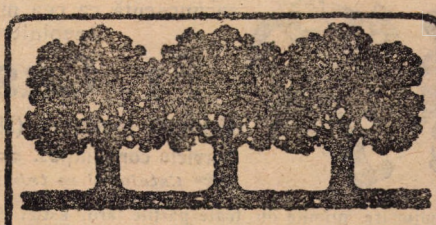

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea şi de acolo, că cumpărătorii se înmulţesc mereu.